

บทที่ 2

เอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางกรอบความคิดในการศึกษานี้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นทั้งเอกสาร ตำรา และรายงานต่าง ๆ ตลอดจนผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของลูกเสือและการลูกเสือ
2. หลักการของลูกเสือ
3. ความสำคัญของกิจการลูกเสือ
4. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการต่อกิจการลูกเสือ
5. สาระสำคัญของการลูกเสือและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือแต่ละประเภท
6. การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือ
7. การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน

อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

8. การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของลูกเสือและการลูกเสือ

คำว่า “ลูกเสือ” (Boy Scout) และ “การลูกเสือ” (Scouting) มีผู้ให้ความหมายและแปลความหมายไว้อย่างต่าง ๆ กัน เช่น เปลื้อง ณ นคร (2516, หน้า 412) ได้ให้ความหมายของคำว่าลูกเสือไว้ว่า หมายถึง เด็กที่อยู่ในคณะที่ตั้งขึ้นสำหรับอบรมให้เป็นพลเมืองดี ส่วน ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2540, หน้า 278) ได้ให้ความหมายว่า คือ นักเรียนหรือนักเรียนที่ได้รับการอบรมให้เป็นพลเมืองดี มีอุดมคติ มีความรับผิดชอบหรือเหมือนดังที่ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2539) ได้กล่าวถึงพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานให้แก่ลูกเสือ เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2548 เนื่องในพิธีพระราชทานธงประจำกองลูกเสือไว้ว่า เจ้าต้องรู้สึกรู้ว่าการที่เจ้าเป็นลูกเสือ ย่อมมีความประพฤติแตกต่างจากเด็กกลางถนน เจ้าจะประพฤติอย่างเด็กกลางถนนไม่ได้

เพราะเจ้าเป็นคนที่ไม่รู้จักเสียแล้ว หวังใจว่าเจ้าจะเป็นกำลังของชาติและเชิดชูให้ชาติถึงซึ่งความเจริญในภายหน้า

ดังนั้นคำว่า Scout จึงมีความหมายถึงคำต่างๆ ดังนี้

S	ย่อมาจาก Sincerity	แปลว่า	ความจริงใจ
C	ย่อมาจาก Courtesy	แปลว่า	ความสุภาพ อ่อนโยน
O	ย่อมาจาก Obedience	แปลว่า	การเชื่อฟัง
U	ย่อมาจาก Unity	แปลว่า	ความเป็นใจเดียวกัน
T	ย่อมาจาก Thrifty	แปลว่า	ความมัธยัสถ์

ส่วนคำว่า การลูกเสือ อภัย จันทวิมล (2529, หน้า ก) ได้ให้ความหมายว่า การลูกเสือเป็นโรงเรียนสอนวิชาหน้าที่พลเมืองด้วยการให้ความรู้ในเชิงพราน ซึ่งหมายถึง ความรู้เกี่ยวกับสัตว์และธรรมชาติ หรืออีกความหมายหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2534, หน้า 1-6) ได้สรุปไว้ว่า การลูกเสือ คือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีวินัย มีคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง และไม่ติดกันในเรื่องศาสนาและเชื้อชาติ

จากคำอธิบายเรื่องการลูกเสือ อภัย จันทวิมล (2529, หน้า จ) ได้ให้ทรรศนะของเด็กเกี่ยวกับการลูกเสือไว้ว่า การลูกเสือได้ทำให้เขาตกอยู่ในหมู่เพื่อนอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน ซึ่งก็เป็นการจัดตามธรรมชาติของเด็ก ไม่ว่าสำหรับเล่นเกม ทำเรื่องไม่ดี หรือไม่ทำอะไรเลยการลูกเสือทำเขามีระเบียบและอุปกรณ์ที่กะทัดรัด เป็นการสอดคล้องกับการคิดคำนึงและความโลดโผนของเด็ก ทั้งให้เป็นทีสอนให้เด็กดำรงชีวิตกลางแจ้งโดยไม่นิ่งเฉย ในส่วนทัศนะของผู้ปกครองเห็นว่า การลูกเสือทำให้เกิดสุขภาพทางกาย และการเติบโตสอนให้เกิดพลังงานรอบคอบ และการฝีมือ การลูกเสือทำให้เด็กมีวินัย มานะ รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ และรักชาติ กล่าวโดยย่อคือ การลูกเสือพัฒนานิสัยใจคอ ซึ่งเป็นของสำคัญกว่าสิ่งอื่นใดสำหรับเด็กในการที่จะหาทางดำเนินชีวิต

จากความหมายข้างต้นจะเห็นว่าคำว่า ลูกเสือ (Boy Scout) ก็คือ องค์การที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในองค์การ ให้มีคุณลักษณะที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่วนคำว่า การลูกเสือ (Scouting) มีความหมายถึงกิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่สมาชิกในองค์การให้เป็นพลเมืองดี มีวินัย มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข

หลักการของลูกเสือ

คณะลูกเสือแห่งชาติ (The National Scout Organization of Thailand : NSOT) ได้จดทะเบียนเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก เมื่อ พ.ศ. 2465 ดังนั้นในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก จะต้องปฏิบัติตามหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการของลูกเสือตามที่องค์การลูกเสือโลกได้กำหนดอย่างเคร่งครัด

นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาต้องยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 (มาตรา 7) และปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือ ดังนี้

คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและพึ่งตนเอง
 2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
 3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
 4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่างๆตามความเหมาะสม
 5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ
- ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใด ๆ

นอกจากนี้ ธรรมนูญของสมาชิกลูกเสือ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2521, หน้า 25-26) มีบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักสำคัญของลูกเสือไว้ 8 ประการ คือ

1. หน้าที่ต่อพระผู้เป็นเจ้า/ศาสนา
2. ความจงรักภักดีต่อประเทศชาติของตนเอง
3. ความศรัทธาในมิตรภาพและความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก
4. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
5. การยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
6. การเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ
7. ความเป็นอิสระต่ออิทธิพลทางการเมือง
8. มีกำหนดการพิเศษสำหรับฝึกอบรมเด็กชายและคนหนุ่มเพื่อให้เป็นพลเมืองดี รู้จัก

หน้าที่รับผิดชอบ โดยอาศัยวิธีการระบบหมู่ ระบบกลุ่ม การทดสอบเป็นขั้น ๆ และเครื่องหมายวิชาพิเศษ และกิจกรรมกลางแจ้ง

กล่าวโดยสรุป หลักการของลูกเสือมุ่งพัฒนาเด็กให้เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ด้านสังคม โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ความสำคัญของกิจการลูกเสือ

การลูกเสือไทยเริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ดังที่ กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2538, หน้า 13) โดยสรุปการลูกเสือไทยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อฝึกอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีของ ประเทศชาติ กิจการลูกเสือจึงเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในแง่ของการสร้าง ลูกเสือหรือเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี ตามความคาดหวังของสังคม โดยที่การลูกเสือมี วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมมีดังนี้ลูกเสือ มีหลักการชัดเจน มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับหลักการ พัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะกิจการลูกเสือได้กำเนิดขึ้นโดยพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถ และสอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือโลกอันเป็นกิจกรรมสากลและเป็นที่ยอมรับกับทั่วโลก

นอกจากนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535, หน้า ข) ได้ให้ความสำคัญกับกิจการ ลูกเสือ โดยพิจารณาเห็นว่ากิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยให้เยาวชน ของชาติได้พัฒนาทางกาย สติปัญญา และจิตใจ มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ มีทักษะ มีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ

ในส่วนพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 สำนักงานคณะกรรมการ บริหารลูกเสือแห่งชาติ (2521, หน้า 15-16) ได้ให้ความหมายของกิจการลูกเสือว่าเป็นกิจการที่มุ่ง อบรมบ่มนิสัยให้เป็นผู้ที่เป็นลูกเสือเป็นพลเมืองดีตามจารีตประเพณีของบ้านเมือง ให้มีนิสัยสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย เห็นอกเห็นใจคนอื่น รู้จักบำเพ็ญตนให้ เป็นประโยชน์เพื่อสาธารณประโยชน์ รู้จักทำการฝีมือให้มีพัฒนาในทางกาย จิตใจ และศีลธรรม ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกัปลัทธิการเมืองใด ๆ

ดังที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงมีพระบรมราโชวาท เกี่ยวกับลูกเสือ (สำนักพระราชเลขานุการ, 2521, หน้า 230) ไว้ว่า การที่ลูกเสือมีโอกาสเข้ามารับ การฝึกหัดอบรมให้มีความรู้ความสามารถพิเศษ ให้มีระเบียบวินัยและให้รู้จักเห็นใจจริงใจต่อผู้อื่น พร้อมทั้งถือเอาเป็นหน้าที่ที่จะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเมตตาต่อแผ่ โดยไม่เลือกชาติชั้นวรรณะนี้ นับเป็นการที่เป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่ง วินัยกับหน้าที่ดังกล่าวนี้หากแต่ละคนจะได้ศึกษาพิจารณา กันให้ดี คือให้ละเอียดรอบคอบด้วยเหตุผลอันถูกต้องพอเหมาะพอสมควรด้วยแล้ว ก็จะเกิดปัญหา หยั่งทราบได้แน่ชัดว่า วินัยที่ดี ที่ถูกต้องเป็นธรรมอันพึงยึดถือเป็นอย่างไร และทราบว่ คนที่ควร เห็นใจช่วยเหลือคือคนอย่างไร ไม่หลงยึดหลงถือวินัยที่ปราศจากประโยชน์หรือที่เป็นโทษ และ

ไม่หลงช่วยเหลือเกื้อกูลคนทุจริต ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้คนชั่วและความชั่วเจริญงอกงาม เกาะกินทำลายบ้านเมือง ดังนั้น วินัยและความเมตตาเพื่อแผ่ที่ได้ศึกษาพิจารณาเป็นอย่างดีแล้ว จึงเป็นสิ่งที่บ้านเมืองต้องการ และเป็นองค์คุณสำคัญส่วนหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ลูกเสือสามารถรักษาสร้างเสริมความเป็นปึกแผ่นของคนไทยไว้ได้ในวันข้างหน้าและสามารถรกรงประเทศไทยให้เจริญมั่นคงตลอดไปได้ ด้วยความสำนึกตระหนักในระเบียบปฏิบัติที่ดี และการปรองดองพร้อมเพรียงกันในอันที่จะประกอบกรณียกิจต่อกันและกัน ข้าพเจ้าจึงใคร่จะเตือนพร้อมทั้งขอให้ลูกเสือตลอดจนผู้บังคับบัญชาทุกคนตั้งใจทบทวนศึกษาวินัยและหน้าที่ของตน ๆ ให้ทราบ กระจำ ด้วยสติรู้ตัว และด้วยปัญญา รู้คิดตามเหตุผล เพื่อให้การปฏิบัติตามปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนสัมฤทธิ์ประโยชน์อันเป็นคุณแก่ชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง

นอกจากนี้พระราโชวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้พระราชทานให้แก่ลูกเสือและเนตรนารี ในพิธีปฏิบัติตน และสวนสนาม เนื่องในงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ณ สนามสุภชลาศัย สนามกีฬาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2529 (คณะลูกเสือแห่งชาติ, 2529, หน้า 9) ไว้ว่า กิจกรรมลูกเสือเป็นขบวนการพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ด้านของเยาวชน ให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของชาติบ้านเมือง ผู้ที่อยู่ในคณะลูกเสือต่างยึดมั่นคำปฏิญาณและระเบียบปฏิบัติที่เสมอเหมือนกันในอันที่จะสร้างเสริมความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม ในตนเองในทุกขณะให้บริบูรณ์ขึ้นด้วยการกระทำจริง ปฏิบัติจริง ทำให้ลูกเสือและเนตรนารีที่ได้ผ่านการฝึกอบรมครบถ้วนตามหลักการและวิธีการของลูกเสือแล้ว เป็นผู้เข้มแข็งและสามารถมาก ในการบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลืองานที่สำคัญต่าง ๆ ของบ้านเมือง และส่วนรวม จนได้รับความนิยมนับถืออย่างกว้างขวาง

กิจกรรมลูกเสือจึงเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรจะเริ่มตั้งแต่วัยเด็กเพราะเด็กไทยเป็นสมบัติอันสำคัญยิ่งของชาติ ควรจะนำเอาขบวนการของลูกเสือมาพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน ช่วงอายุ 8-23 ปี ให้เป็นคนดี มีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละ มีความสามัคคี จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตามกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ การนำเอากระบวนการของลูกเสือเข้าไปในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรม เพราะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ คือ สิ่งที่จะช่วยให้การพัฒนานักเรียนไปทุก ๆ ด้านพร้อม ๆ กัน ดังทรงพระชนของ ขงยุทธ วัชรคุลย์ (2529, หน้า 65) ได้กล่าวว่ากิจกรรมลูกเสือ จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้อุดมการณ์ของชาติสำเร็จได้ เพราะกิจกรรมลูกเสือได้ฝึกหัดอบรมสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่เยาวชนของชาติที่สมัครใจเป็นลูกเสือในแนวทางเดียวกัน สมชัย วุฑฒิปรีชา (2539, หน้า 43) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า ในปัจจุบันมีกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายวิธี แต่ก็ยังไม่มีกิจกรรมใดที่จะสามารถสร้างเสริมคุณธรรมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนไทยได้ดี และ

รวดเร็วเท่ากิจกรรมลูกเสือ นอกจากนี้ สมชัย วุฒิปรีชา (2533, หน้า 58) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการลูกเสือไว้อีกว่า กระบวนการลูกเสือเป็นวิธีการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเป็นอย่างยิ่งในการปลูกฝังและฝึกฝนให้เยาวชนของชาติมีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า กิจกรรมลูกเสือซึ่งได้กำเนิดขึ้นจากพระปรีชาสามารถขององค์พระราชมหาราชกาลที่ 6 ที่ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือที่สามารถช่วยพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองที่ดีตามที่สังคมคาดหวังมีความรู้ความสามารถ มีวินัยสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นอนาคตที่มีคุณภาพของสังคม ของประเทศชาติและเป็นพลเมืองที่ดีของโลก

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการต่อกิจกรรมลูกเสือ

จากการที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538, หน้า ก) ได้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือ จึงได้กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับตามหลักสูตรในระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และให้ใช้เวลาเรียนของกิจกรรมสร้างนิสัยในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยทั้งหมด ให้ใช้กิจกรรมลูกเสือในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ทุกชั้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาค่านิยม เจตคติ พฤติกรรม และบุคลิกภาพ เน้นการเป็นคนช่างคิด ช่างทำ และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งก่อนหน้านี้กิจกรรมลูกเสือจะต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองลูกเสือในโรงเรียน จึงทำให้มีจำนวนลูกเสือไม่มากเช่นในปัจจุบัน

นอกจากนี้กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538, หน้า ข) ยังกำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยให้ใช้เวลาจัดกิจกรรมดังกล่าว 1 คาบต่อสัปดาห์ ต่อภาค ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นไป ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น พลเอกมานะ รัตนโกเศศ ได้กล่าวถึง นโยบายที่จะต้องปฏิวัติการลูกเสือ 8 ประการ ในการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 25 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538, หน้า ก) จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือไว้ดังนี้

1. มีความจำเป็นที่จะต้องให้ทุกคนในโรงเรียนเป็นลูกเสือทุกคน ตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จนกว่าเขาจะออกไปประกอบอาชีพ โดยให้ทุกโรงเรียนจัดการเรียนการสอน ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี โดยวิธีการลูกเสือ คือ เรียนด้วยการกระทำวางแผนการสอนวิชาลูกเสือ โดยเน้นการเรียนการสอนให้มากขึ้น ใช้วางแผนการสอนลูกเสือให้มีมาตรฐานอย่างเด่นชัด ให้มีการติดตามผล ประเมินผลการสอนของครู การเรียนของลูกเสือในภาคปฏิบัติ

กิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการลูกเสือแห่งชาติ เช่น การเรียนด้วยการปฏิบัติจริง ผู้บริหารต้องสอดคล้องเป็นพิเศษ

2. ให้กรมวิชาการจัดการกิจการลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับของนักเรียนทุกคนที่จะต้องเรียนเป็นแนวทางปฏิบัติให้กรมวิชาการเน้นให้นักเรียนทุกคนต้องเป็นลูกเสือ เพราะลูกเสือสร้างคนให้มีระเบียบวินัย เสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น กรมสามัญศึกษาต้องประสานงานกับกรมพลศึกษา กรมการฝึกหัดครู สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมต่าง ๆ ที่มีโรงเรียนในสังกัด ให้แต่ละกรมดำเนินการสอนลูกเสือด้วยการปฏิบัติจริงอย่างจริงจังแต่โดยด่วน หลักสูตรของกรมวิชาการจะต้องสอดคล้อง และสนับสนุนส่งเสริมวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ กรมวิชาการจะต้องดำเนินการ และประเมินผลหลักสูตรของลูกเสืออยู่ตลอดเวลา เพื่อแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กรมวิชาการต้องประสานงานกับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติอย่างใกล้ชิด

3. ควรกำหนดเรื่องการยกเว้นรูปแบบ โดยให้มีคำพยานเป็นสัญลักษณ์เท่านั้น ใช้ประกอบรูปแบบนักเรียน ให้ดำเนินการร่างกฎหมายโดยเร็วจนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกมา

4. ให้วิทยาลัยครูจัดฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และนักศึกษาทุกคน ทุกสาขาวิชาเอก

5. ให้มีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือให้แก่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ยังไม่มีคุณวุฒิทางลูกเสือ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้มีการจัดฝึกอบรมตามแบบโรงเรียนนายอำเภอของวิทยาลัยปกครองกระทรวงมหาดไทย

6. ให้กรมพลศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนลูกเสืออย่างรวดเร็วให้กรมพลศึกษาสำรวจติดตามการเรียนการสอนลูกเสือทุกโรงเรียน โดยประสานงานกับกรมเจ้าสังกัด ให้กรมพลศึกษาประสานงานกับเขตการศึกษาจังหวัดอำเภอทั่วประเทศ

7. ให้มีการวางแผนการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้น บี.ที.ซี. และ เอ.ที.ซี. ให้กรมพลศึกษา เขตการศึกษา จังหวัด ตลอดจนทั้งกรมเจ้าสังกัดที่มีโรงเรียน ร่วมกันสำรวจจำนวนผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ยังไม่มีวุฒิทางลูกเสือ เพื่อวางแผนจัดเข้ารับการอบรมเป็นงวด ๆ ไป ทั้งชั้น บี.ที.ซี. และ เอ.ที.ซี. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องมีความรู้ในวิชาลูกเสือ ถึงจะสอนลูกเสือให้มีประสิทธิภาพได้ กระทรวงศึกษาธิการจะให้การสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือทุกระดับอย่างเต็มที่

8. ให้ครูที่ฝึกอบรมลูกเสือได้มีความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษด้วย ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้ทำเรื่องขอความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

จากแนวนโยบายดังกล่าวทางกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538, หน้า ข) จึงได้มีคำสั่งที่ วก 935/2532 เรื่อง ให้ใช้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมบังคับตามหลักสูตรชั้นประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และให้ใช้คาบเวลาเรียนของกิจกรรมสร้างนิสัยในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยทั้งหมด โดยมีคาบเวลาเรียนในแต่ละระดับชั้นดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2	มีคาบเวลาเรียน	80 คาบ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4	มีคาบเรียน	120 คาบ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6	มีคาบเรียน	80 คาบ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าให้ใช้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมยุวกาชาด และกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2523 ทุกชั้น ในส่วนของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นก็เช่นเดียวกัน ได้มีคำสั่งที่ วก 936/2532 เรื่อง การเพิ่มเติมกิจกรรมและเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ให้ใช้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมบังคับในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยให้ใช้เวลาจัดกิจกรรมดังกล่าว 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นไป

สาระสำคัญของการลูกเสือและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือแต่ละประเภท

สาระสำคัญของการลูกเสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538, หน้า 4-5) ได้กล่าวถึงการลูกเสือไว้ว่า ตั้งแต่กิจการลูกเสือกำเนิดขึ้น โดยลอร์ดเบเดน โพเอลล์ มีชื่อเต็มว่า โรเบิร์ต สตีเฟสัน สไมธ์ เบเดน โพเอลล์ หรือ บี.พี. ณ ประเทศอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา กิจการลูกเสือได้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ก็เนื่องมาจากการที่ บี.พี. ได้เข้าใจในศักยภาพของเด็กและเยาวชน เมื่อนำเอาเด็กมากระตุ้นให้แสดงออกอย่างเหมาะสม จะสามารถทำให้เด็กมีคุณค่าต่อสังคมอย่างมหาศาล ได้ทดลองนำเด็กไปอยู่ค่ายพักแรมจนประสบผลสำเร็จจะเห็นว่าถ้าหากผู้ใหญ่ให้ความสนใจ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนในทางที่ถูกที่ควรจะทำให้เยาวชนมีคุณค่าต่อสังคมของโลกเป็นอย่างยิ่ง

การลูกเสือจึงเป็นขบวนการที่มุ่งสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ดังนั้นการที่จะให้ลูกเสือทั่วโลกมุ่งไปในทิศทางเดียวกันตามที่ประชุมของการลูกเสือโลกได้กำหนดไว้ ซึ่งถือว่าเป็นมรดกที่มีค่ายิ่ง โดยมีเนื้อหาสาระเป็นหลักในการฝึกอบรมมนิสัยและกล่อมเกลาเยาวชนของชาติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับการลูกเสือของประเทศไทยนั้น สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2521, หน้า 25-26) ได้ยึดถือธรรมเนียมของสมาชิก

ลูกเสือโลก ที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับหลักการสำคัญของลูกเสือไว้ 8 ประการ ที่ผู้เป็นลูกเสือผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ควรที่จะยึดหลักการต่อไปนี้เป็นแนวปฏิบัติอย่างเคร่งครัดดังนี้

1. ลูกเสือมีหน้าที่ต่อพระผู้เป็นเจ้า/ศาสนา
2. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อประเทศของตนเอง
3. ลูกเสือมีความศรัทธาในมิตรภาพ และความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก
4. ลูกเสือมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
5. ลูกเสือมีการยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
6. การเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ
7. ความเป็นอิสระต่ออิทธิพลทางการเมือง
8. การลูกเสือมีแนวการฝึกอบรมเป็นพิเศษ สำหรับอบรมบ่มนิสัยเด็กให้เป็นพลเมืองดี

รู้จักหน้าที่รับผิดชอบในส่วนวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2533, หน้า 15-16) ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศไทยตามแนวทางดังนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื้อฟังและฟังตนเอง
 2. ให้เชื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
 3. ให้รู้จักบำเพ็ญตน เพื่อสาธารณประโยชน์
 4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
 5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศไทย
- สำหรับแนวการฝึกอบรมลูกเสือนั้น ลูกเสือทุกคน ทุกประเภท ผู้กำกับลูกเสือจะต้อง

เข้าใจและยึดถือคำปฏิญาณของลูกเสือและกฎของลูกเสืออยู่เสมอ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2534, หน้า 3-4) ได้กำหนดคำปฏิญาณของลูกเสือ โดยแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ไว้ดังนี้ลูกเสือสำรอง

ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรอง และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน

ส่วนลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ได้กำหนดคำปฏิญาณของลูกเสือ ไว้ดังนี้

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

ส่วนกฎของลูกเสือนั้นได้แบ่งออกเป็นประเภทเช่นเดียวกับคำปฏิญาณของลูกเสือเช่นกัน กฎของลูกเสือสำรองมีดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่

ข้อ 2 ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง

กฎของลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือวิสามัญ มีดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้

ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเชื่อตรงต่อผู้มี

พระคุณ

ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย

ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ

ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มีรักษาสัจ

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

นอกจากนี้ลูกเสือจะต้องเข้าใจและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออยู่อย่าง

สม่ำเสมอจนติดเป็นนิสัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก และการกระทำความดีต่าง ๆ ผู้ที่จะเป็นพลเมืองดีนั้นจะต้องเป็นผู้กระทำความดี มิใช่เป็นคนดีโดยอยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไร ผู้กำกับลูกเสือควรหมั่นฝึกอบรมให้ลูกเสือเข้าใจและปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ และควรประพฤติเป็นตัวอย่างให้ด้วย

ในส่วนของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ก็ได้ระบุถึงการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น ซึ่งถือว่าสำคัญมาก แหล่งที่ลูกเสือสามารถจะบำเพ็ญประโยชน์ได้นั้น ควรเริ่มจากสิ่งใกล้ตัวแล้วขยายให้กว้างออกไปตามวินัยและความสามารถของลูกเสือ คือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชนที่ใกล้โรงเรียน งานสาธารณะ งานส่วนรวม และประเทศชาติ

ทั้งนี้ในแนวทางการฝึกอบรมลูกเสือแต่ละประเภท จึงควรมีการฝึกอบรมที่ต่อเนื่องกัน และสูงขึ้นจึงควรเริ่มตั้งแต่ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จนถึงลูกเสือวิสามัญ โดยมีแนวทางการฝึกอบรม เพื่อเป็นการพัฒนาลูกเสือ ส่งเสริมความเจริญเติบโตส่วนบุคคล โดยการลูกเสือนั่นเอง

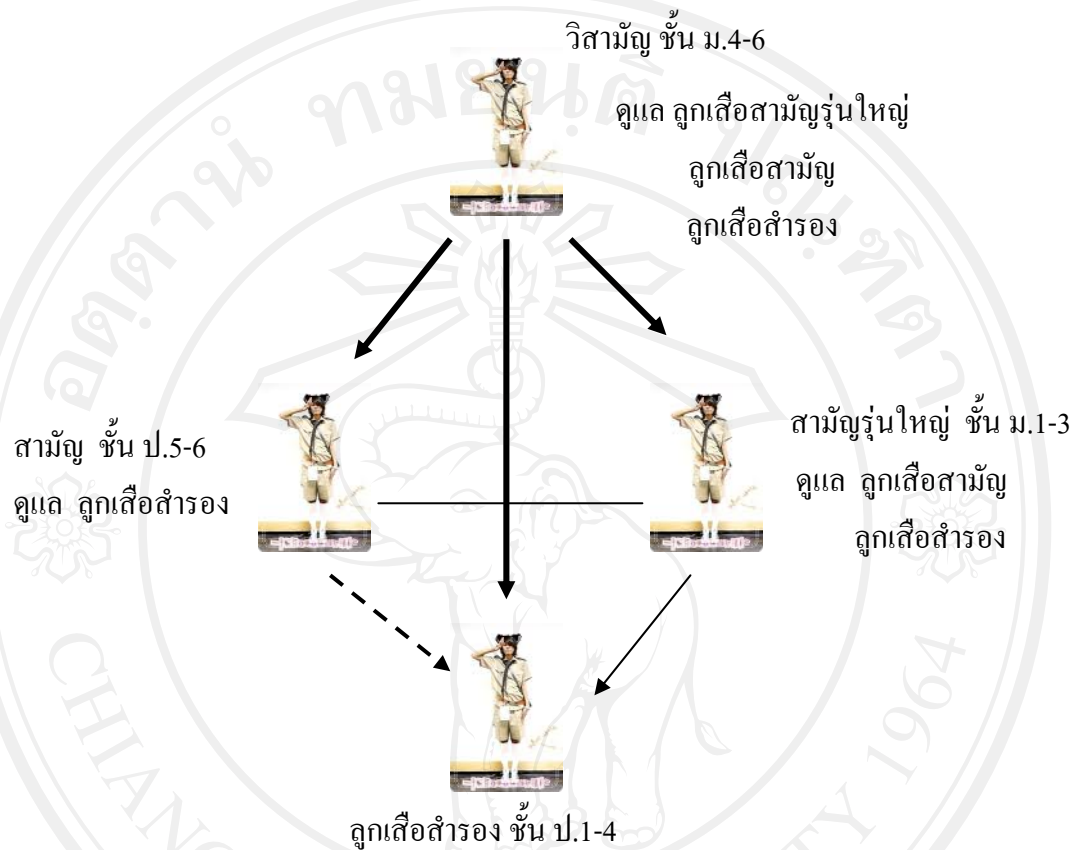
สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือแต่ละประเภทนั้น นับเป็นสิ่งสำคัญที่กองลูกเสือ จะต้องพิจารณาถึง สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2533, หน้า 18) โดยทบทวนมติ แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 ระบุไว้ว่า ลูกเสือในคณะลูกเสือแห่งชาติมี 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ แต่ละ ประเภทมี 3 เหล่า ได้แก่ เหล่าเสนา เหล่าสมุทร และเหล่าอากาศ ยกเว้นประเภทลูกเสือสำรอง ไม่มีเหล่าเพราะยังเล็กอยู่ ลูกเสือแต่ละประเภทแต่ละเหล่ามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเนื่องกันตามหลัก พัฒนาการศึกษา ซึ่งทั้งโลกต่างยอมรับว่าหลักการและวิธีการลูกเสือที่ ลอร์ด เบเดน โพเอลล์ ผู้ให้ กำเนิดกิจการลูกเสือ โลกไว้ สามารถพัฒนาเยาวชนของแต่ละประเทศได้ผลดียิ่ง ประเทศไทยเราก็คือยอมรับในหลักการและวิธีการนั้นด้วยตามกระบวนการลูกเสือ ถ้าสถานศึกษาใด โรงเรียนใด สามารถจัดกิจกรรมลูกเสือต่อเนื่องได้ครบทุกประเภท ทุกเหล่า จะเห็นความสมบูรณ์ของการลูกเสือ ได้ชัดเจน ความสัมพันธ์จะเห็นได้ง่ายขึ้นในแง่ของความเป็นครอบครัว เสมือนญาติพี่น้องที่สนิท ชิดเชื้อกันที่สุดต่อเนื่องกันดัง นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534, หน้า 117) กล่าวว่า ความสำเร็จของ หน่วยงานกับความสำเร็จพอใจของคนในหน่วยงานจะต้องมีความสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้ทั้ง หน่วยงานและบุคคลเจริญก้าวหน้า บรรลุผลสำเร็จที่ดีทั้งสองฝ่าย ความสัมพันธ์ดังที่กล่าวมานี้ สามารถที่จะแยกความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือแต่ละประเภท ตั้งแต่ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญได้ดังนี้

ลูกเสือสำรอง (ชั้น ป.1-4) อายุระหว่าง 8-11 ปี เสมือนเหมือนน้องคนเล็กที่ลูกเสือรุ่นพี่ ต้องการให้การดูแลช่วยเหลือคือ ลูกเสือสามัญ และรุ่นพี่ที่สูงขึ้นไปด้วยความรักและอาทรแก่กัน ลูกเสือสามัญ (ชั้น ป.5-6) อายุระหว่าง 11-16 ปี เป็นลูกเสือที่โตขึ้นอีกระดับหนึ่งต่อจาก ลูกเสือสำรอง เริ่มมีความรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเอง ต้องการให้ลูกเสือรุ่นน้องยอมรับและได้เห็น ความสามารถของตนโดยการให้ความช่วยเหลือลูกเสือสำรอง ในขณะเดียวกันต้องเชื่อฟังคำสั่ง คำแนะนำจากรุ่นพี่ของตนอีก คือ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ นอกจากนี้ลูกเสือสามัญ ที่มีความรู้ความสามารถจริงอาจช่วยเหลือผู้กำกับลูกเสือสำรองและลูกเสือสำรองในด้านการจัด กิจกรรมกลางแจ้ง ช่วยสอนกิจกรรมบางอย่าง ช่วยในการสอนวิชาพิเศษอีกด้วย

สามัญรุ่นใหญ่ (ชั้น ม. 1-3) อายุระหว่าง 14-18 ปี เป็นลูกเสือที่กำลังอยู่ในวัยรุ่นหนุ่มสาว มีความคิดเห็นของตนเอง ควบคุมความรู้สึกได้ดี และต้องการกระทำในสิ่งที่ท้าทายความสามารถของตน พร้อมทั้งบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม ความสัมพันธ์ที่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่พึงปฏิบัติได้ คือ ให้การฝึกอบรมแก่รุ่นน้อง ช่วยสอนกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพพิเศษ ต้องเคารพ และเชื่อฟังคำสั่งรุ่นพี่ คือ ลูกเสือวิสามัญอีกด้วย

ลูกเสือวิสามัญ (ชั้น ม. 4-6) อายุระหว่าง 16-25 ปี เป็นลูกเสือรุ่นพี่ที่เป็นหนุ่มสาวมีหน้าที่ให้การบริการและให้ความช่วยเหลือรุ่นน้อง บริการชุมชน สามารถสอนรุ่นน้อง ๆ ได้ทั้งลูกเสือสำรอง สามัญ และสามัญรุ่นใหญ่ ตลอดจนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกเสือรุ่นน้อง ๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved



ที่มา : กวี พันธุ์มีเชาวน์ และคณะ (2535, หน้า 557)

แผนภูมิ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือแต่ละประเภท

ดังนั้นจะเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือแต่ละประเภทนั้นเป็นส่วนหนึ่งในหลักการของลูกเสือที่มุ่งให้ลูกเสือมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันดังเช่น ครอบครัวเดียวกัน โดยความเป็นพี่เป็นน้อง รักความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีหลักการที่สัมพันธ์กันดังนี้ คือ เป็นกระบวนการเดียวกัน อุดมการณ์ จุดมุ่งหมายล้วนอันเดียวกัน มีคำปฏิญาณและกฎลูกเสือเดียวกัน มีรูปแบบเป็นสัญลักษณ์ มีระบบหมู่ในการบริหารงานเหมือนกันและมีคิพจน์เป็นตัวกำหนดแบบอย่างปฏิบัติที่เหมือนกัน ซึ่งลูกเสือทุกประเภทจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือ

การปฏิบัติงานกิจการใด ๆ ก็ตามจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ก็ต่อเมื่อมีส่วนร่วมดำเนินการกิจการนั้นๆ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เข้าใจถึงหลักการ ดังเช่น ชุศรี ตันพงศ์ (2544, หน้า 8) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยสิ่งที่สำคัญก็คือสิ่งที่ผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจให้กระจ่างก่อน การจัดการเรียนรู้ก็คือ จุดหมายและหลักการของหลักสูตร การปฏิบัติงานกิจการในโรงเรียนก็เช่นกันจะต้องมีหลายๆคนช่วยกันจัดวางแผน ดูแลควบคุม ให้งานภายในหน่วยงานดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว เรียบร้อย และรอบคอบ โดยการประหยัดทั้งกำลังคน กำลังงาน กำลังเงิน และทรัพยากรอื่นๆ และได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายทุกประการ (รุ่ง พูลสวัสดิ์, ม.ป.ป., หน้า 1)

ดังนั้นการปฏิบัติงานในองค์กรใดๆก็ตามย่อมจะต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญคือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการที่เหมาะสม บางครั้งอาจมีเวลาการประสานงาน ความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กรประกอบด้วย ปัจจัยพื้นฐานดังกล่าวมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หากขาดอย่างหนึ่งอย่างใดย่อมจะมีผลต่อการปฏิบัติงานในองค์กรได้เช่นเดียวกับ กิติมา ปรีดีดิลก (2532, หน้า 4) ที่กล่าวว่า การบริหารงาน หมายถึงความพยายามที่จะใช้ทรัพยากรให้มีประโยชน์มากที่สุด และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือก็เช่นเดียวกัน เพื่อให้กิจการลูกเสือได้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ และอุดมการณ์ของลูกเสือ จึงได้มีการจัดการปฏิบัติงาน และการบังคับบัญชาตามโครงสร้างของคณะลูกเสือแห่งชาติได้ 3 ระดับ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2533, หน้า 16-19) คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ แต่เมื่อพิจารณาการบังคับบัญชางานลูกเสือ โดยทั่วไปสามารถแบ่งการบังคับบัญชาตามองค์กรต่าง ๆ ได้ 5 ระดับ ดังนี้

1. องค์กรระดับชาติ ได้แก่ สภาลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และกองการลูกเสือ
2. องค์กรระดับจังหวัด ได้แก่ คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
3. องค์กรระดับอำเภอ ได้แก่ คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ
4. องค์กรระดับสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาหรือโรงเรียนต่างๆ ทุกสังกัด
5. องค์กรระดับอื่น ๆ ได้แก่ เขตการศึกษา 1-12 สโมสรลูกเสือและกรุงเทพมหานคร

โครงสร้างการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือแห่งชาติ

โครงสร้างการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือแห่งชาติมีปรากฏในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2507-2530 และ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. คณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย บรรดาลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ (มาตรา 5)
2. คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล (มาตรา 6)
3. พระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ (มาตรา 8)
4. สภาลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธานฯ รองนายกรัฐมนตรี เป็นอุปนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ในกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมการปกครอง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดและศึกษาธิการเขต เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าสี่สิบคน แต่ไม่เกินแปดสิบคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯแต่งตั้ง

ให้อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการฯ รองอธิบดีกรมพลศึกษาเป็น กรรมการและรองเลขาธิการฯ และผู้อำนวยการกองลูกเสือ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ สภาลูกเสือแห่งชาติอาจมีสภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์ และกรรมการกิตติมศักดิ์ได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้น ตำแหน่งอาจทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 13) สภาลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่

- ก. วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ
 - ข. พิจารณารายงานประจำปีของคณะลูกเสือแห่งชาติ
 - ค. ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (มาตรา 12)
- โดยปกติมีการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติปีละ 1 ครั้งในต้นเดือนกรกฎาคมของทุกปี ใช้เวลาประชุมครั้งละ 3-5 วัน

5. คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน

และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งสภานายกสภาลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้งให้อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการฯ, รองอธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและรองเลขาธิการฯ และผู้อำนวยการกองลูกเสือเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการฯ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 15)

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่บริหารกิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ โดยทั่วไปมีรายละเอียดปรากฏในมาตรา 18 ประธานกรรมการบริหารฯ เป็นผู้กระทำการในนามคณะลูกเสือแห่งชาติและเพื่อการนี้จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งคนใดปฏิบัติกิจการเฉพาะอย่างแทนก็ได้

6. สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่ศาลาวิชราวุธ ถนนพระราม 1 หน้าสนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร มีเลขาธิการคณะกรรมการบริหารฯ เป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบและมีเจ้าหน้าที่ตามสมควร และเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้จัดตั้งผู้ตรวจการและคณะอนุกรรมการขึ้น 9 คณะ เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายบริหาร
2. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายจัดหาทุน
3. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายต่างประเทศ
4. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายประชาสัมพันธ์
5. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายวิชาการ
6. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม
7. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายพัฒนาชุมชน
8. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายกิจการพิเศษ
9. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายลูกเสือชาวบ้าน

7. งานลูกเสือในระดับจังหวัด ให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดและปลัดจังหวัดเป็นรองประธาน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและนายอำเภอเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคน ซึ่งประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง

ให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขาธิการฯ และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการฯ ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือจังหวัดจะแต่งตั้งบุคคลผู้สนับสนุนกิจการลูกเสือเป็นกรรมการลูกเสือพิเศษประจำจังหวัดก็ได้ กรรมการลูกเสือพิเศษประจำจังหวัดมีสิทธิ์เข้าชี้แจง แสดงความเห็นในการประชุมคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัดและศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด มีหน้าที่บริหารลูกเสือจังหวัด (มาตรา 26) สำหรับกรุงเทพมหานคร มีระเบียบการปกครองลูกเสือเป็นพิเศษ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง และ วิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ข้อ 136-140 โดยอนุโลม สโมสรลูกเสือ ในส่วนกลางอยู่ในความดูแล ของเลขาธิการคณะกรรมการบริหารฯ ส่วนสโมสรลูกเสือในจังหวัดต่างๆอยู่ในความดูแลของ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้น จากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 25) คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- ก. ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของการลูกเสือในจังหวัด
- ข. พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสือจังหวัด
- ค. ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดในการปฏิบัติงานลูกเสือ (มาตรา 24)

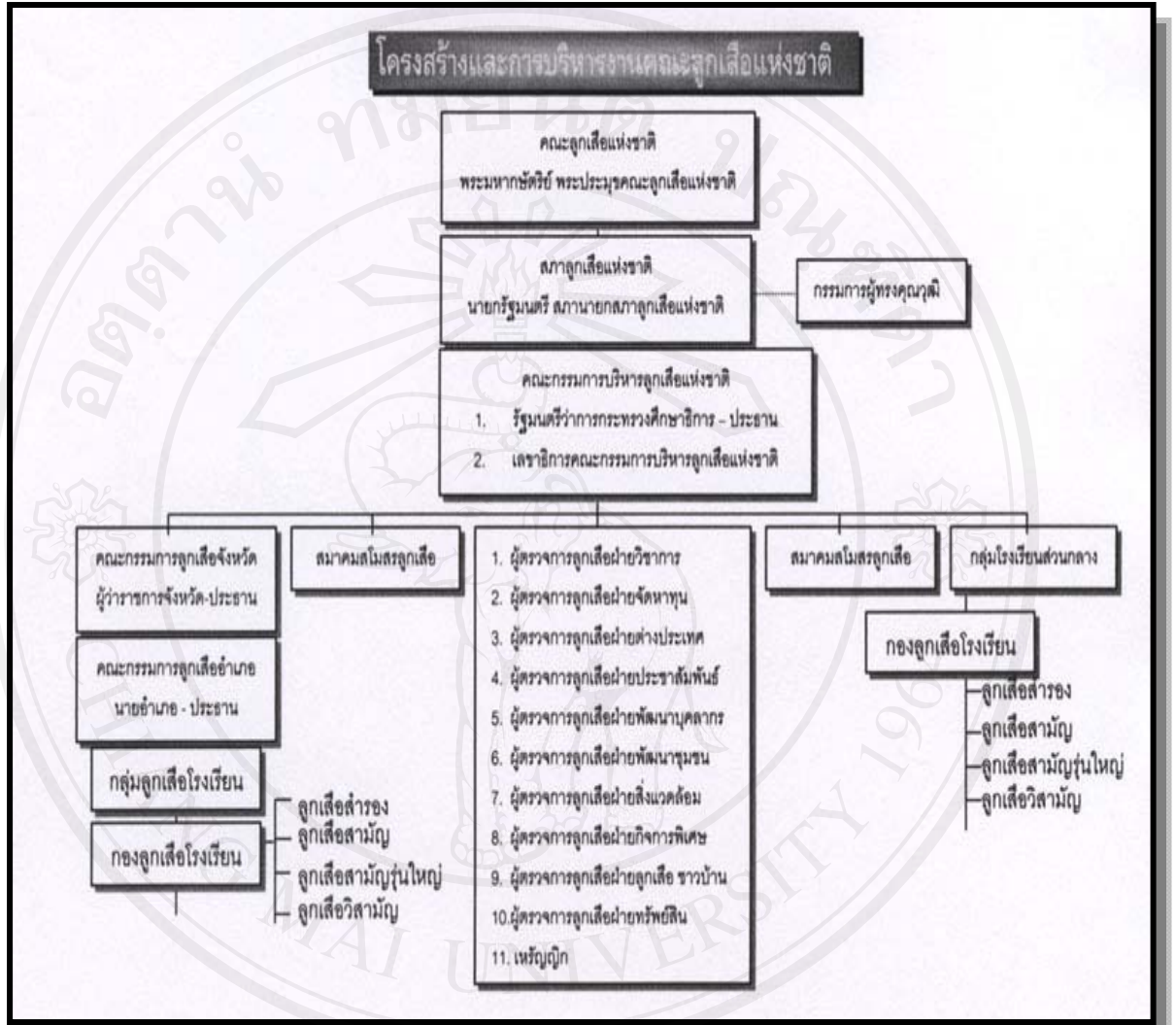
8. งานลูกเสือในระดับอำเภอ ให้มีคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอ เป็นประธาน ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบงานปกครองเป็นรองประธาน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เป็นกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบคนแต่ไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งประธานคณะกรรมการ บริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง (มาตรา 29) ให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและเลขาธิการและ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ประธานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดจะ แต่งตั้งบุคคลผู้สนับสนุนกิจการลูกเสือเป็นกรรมการลูกเสือพิเศษประจำอำเภอก็ได้ ในอำเภอหนึ่ง ให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตอำเภอ (มาตรา 28) ให้นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการลูกเสือ อำเภอ ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบงานปกครองและศึกษาธิการอำเภอเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ มีหน้าที่บริหารกิจการลูกเสือใน อำเภอ (มาตรา 32) คณะกรรมการลูกเสืออำเภออยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นจาก ตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 31)

คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- ก. ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของการลูกเสือในอำเภอ
- ข. พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสืออำเภอ
- ค. ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอในการปฏิบัติงานลูกเสือ (มาตรา 30)

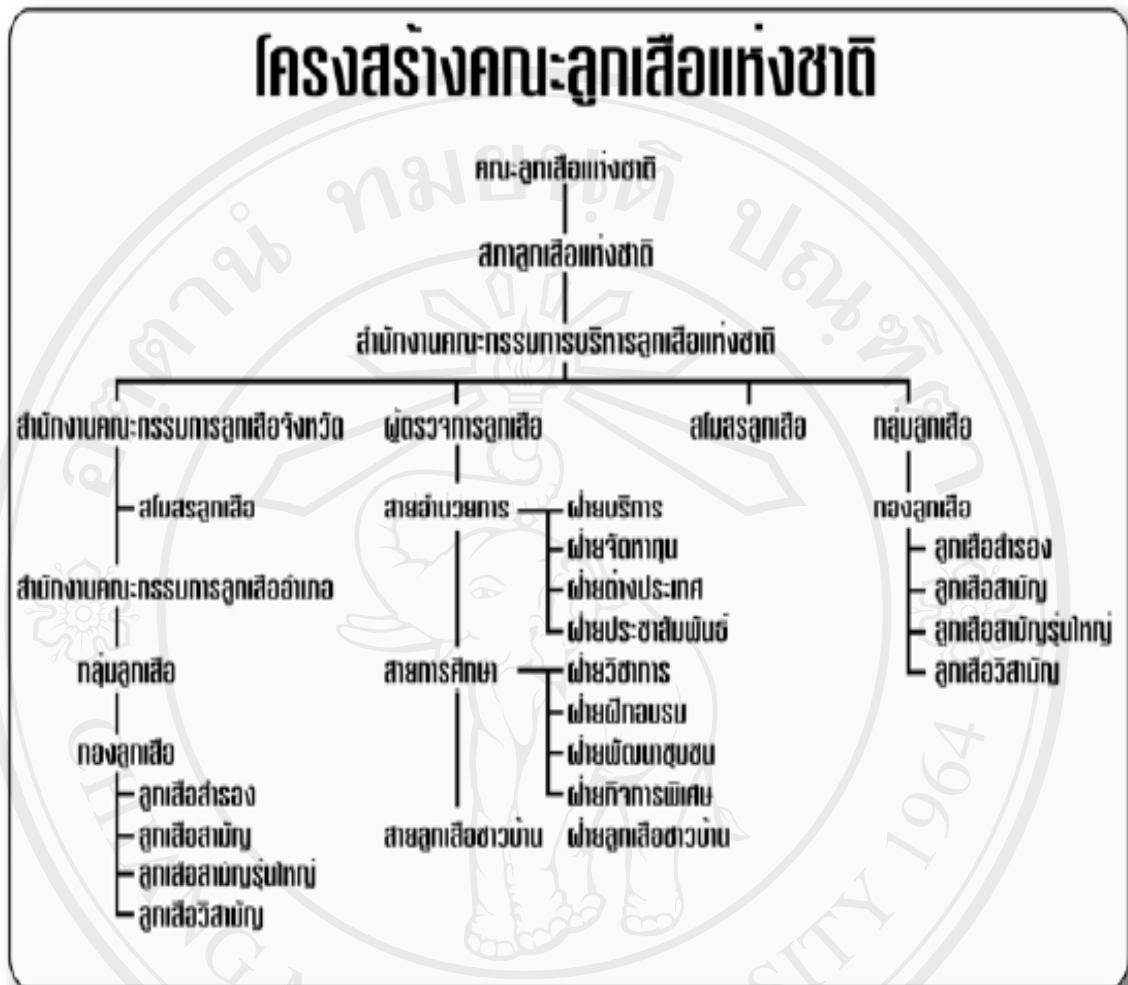
โครงสร้างของการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีปรากฏในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 แก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2509, 2528, 2530 และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. คณะลูกเสือแห่งชาติ
2. สภาลูกเสือแห่งชาติ
3. คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
4. สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
5. งานลูกเสือในระดับจังหวัด งานลูกเสือในระดับเขตพื้นที่การศึกษา (ประสานงาน)
6. งานลูกเสือในระดับอำเภอ
7. งานลูกเสือในระดับสถานศึกษา



ที่มา: สุนทร สารสิน (2540, หน้า 7)

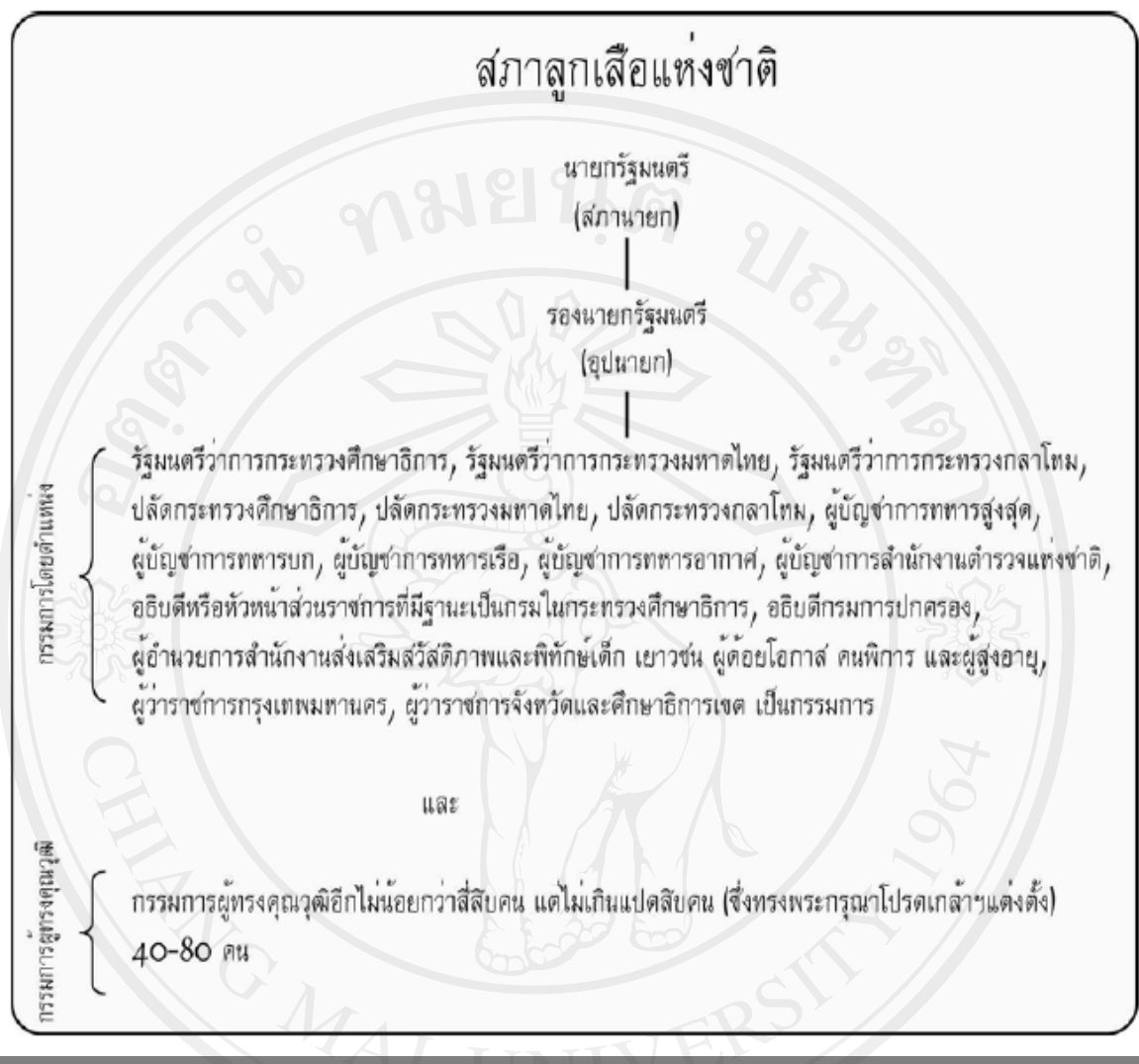
แผนภูมิ 2 โครงสร้างและการบริหารงานคณะลูกเสือแห่งชาติ



ที่มา: สุนทร สารสิน (2540, หน้า 7)

แผนภูมิ 3 โครงสร้างคณะลูกเสือแห่งชาติ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved



ที่มา: สุนทร สารสิน (2540, หน้า 7)

แผนภูมิ 4 โครงสร้างสภาลูกเสือแห่งชาติ



ที่มา: สุนทร สารสิน (2540, หน้า 7)

แผนภูมิ 5 โครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ



ที่มา: สุนทร สารสิน (2540, หน้า 7)

แผนภูมิ 6 โครงสร้างกองลูกเสือประเภทต่างๆ

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในจังหวัดและเขตพื้นที่การศึกษา

โครงสร้างการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในระดับจังหวัด ได้แบ่งเป็นคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ดังนี้ คือ

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ประกอบด้วย	
ผู้ว่าราชการจังหวัด	เป็นประธานกรรมการ
รองผู้ว่าราชการจังหวัด	เป็นรองประธานกรรมการ
ปลัดจังหวัด	เป็นรองประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทุกเขต	เป็นกรรมการ
ท้องถิ่นจังหวัด	เป็นกรรมการ
ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	เป็นกรรมการ
นายกสมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัด	เป็นกรรมการ
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	เป็นกรรมการ
กรรมการที่มาจากคัดเลือกอีก 2 ตำแหน่ง	เป็นกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1	เป็นกรรมการและเลขานุการ
ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย	
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	เป็นผู้ำนวยการลูกเสือ
	เขตพื้นที่การศึกษา
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	เป็นรองผู้ำนวยการลูกเสือ
	เขตพื้นที่การศึกษา

(เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดการประสานงานระหว่างลูกเสือจังหวัดและลูกเสืออำเภอ)

คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ประกอบด้วย

นายอำเภอ	เป็นประธานกรรมการ
ปลัดอำเภอฝ่ายปกครอง	เป็นรองประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	เป็นกรรมการ
ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอ	เป็นกรรมการ
กรรมการที่มาจากพรรคการเมืองอีก 2 ตำแหน่ง	เป็นกรรมการ
ผู้บริหารสถานศึกษาที่นายอำเภอมอบหมาย	เป็นกรรมการและเลขานุการ
(เดิมศึกษาธิการอำเภอ เป็นกรรมการและเลขานุการ ตามมาตรา 29)	

งานลูกเสือในอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดและผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ มีดังนี้

1. การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ
 2. การจัดตั้งกลุ่มลูกเสือ และกองลูกเสือ
 3. การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
 4. การทดสอบเพื่อเลื่อนชั้นวิชาพิเศษลูกเสือ
 5. การขออนุญาตเดินทางไกลและแรมคืน
 6. การเดินทางไปต่างประเทศ
 7. การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
 8. การขอพระราชทานเข็มและเหรียญสดุดีลูกเสือ
 9. การจัดส่งรายงานประจำปี ตามที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมอบหมาย
- ซึ่งโดยปกติแล้วการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนจะมีกรรมการลูกเสือ

ซึ่งเรียกว่า กรรมการกลุ่มลูกเสือ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2521, หน้า 26) ประกอบด้วยบุคคลภายนอกที่สนใจกิจกรรมลูกเสือ ลูกเสือเก่า และผู้ปกครอง โดยมีผู้กำกับกลุ่มเป็นประธาน นอกจากนี้ยังมีที่ประชุมนายหมู่ลูกเสือ หรืออาจจะเรียกว่ากรรมการกองลูกเสือ โดยมีหัวหน้านายหมู่ลูกเสือเป็นประธาน มีนายหมู่ลูกเสือเป็นกรรมการ และมีผู้กำกับเป็นที่ปรึกษา

สำหรับคณะกรรมการดำเนินงานกิจการลูกเสือในโรงเรียน ไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องกำหนดเป็นระเบียบขึ้น เพื่อให้กิจการ ลูกเสือของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดี เกิดความคล่องตัว จึงควรมีการแต่งตั้งกรรมการดังนี้

ผู้บริหาร โรงเรียนหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่โรงเรียนเลือกและแต่งตั้ง	เป็นประธาน
ผู้บริหาร โรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	เป็นรองประธาน
ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ	กรรมการ
รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ	กรรมการ
ผู้กำกับลูกเสือ	กรรมการ
รองผู้กำกับลูกเสือ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียน	กรรมการ
ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งจากโรงเรียน	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่โรงเรียนแต่งตั้ง	กรรมการ
ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ 1 คน	กรรมการและเลขานุการ

ดังนั้นทำให้สรุปได้ว่าการปฏิบัติงานตามโครงสร้างของคณะลูกเสือแห่งชาติได้จัดให้มีการปฏิบัติงานและบังคับบัญชาตามระดับ และให้มีบทบาทอำนาจตามหน้าที่ระดับนั้น ๆ เช่น การบังคับบัญชาระดับชาติ มีเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชา การบังคับบัญชางานระดับจังหวัด มีศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา การบังคับบัญชางาน ระดับอำเภอมีศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา การบังคับบัญชางานระดับสถานศึกษา มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บังคับบัญชา และการบังคับบัญชางานในระดับอื่น ๆ มีผู้ปฏิบัติของ หน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชา

อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือทุกระดับ จำเป็นที่จะต้องประสานงานร่วมมือ กันและดำเนินการพัฒนา เพื่อให้บรรลุอุดมการณ์และวัตถุประสงค์ของการลูกเสือที่มุ่งสร้างสรรค์ เยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ องค์การที่มีส่วนสำคัญและใกล้ชิดกับลูกเสือมากที่สุด และเป็นผู้จัดการดำเนินการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือโดยตรง คือ องค์การระดับสถานศึกษาที่นำ หลักการ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของการลูกเสือนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและ ต่อเนื่อง โดยที่องค์กรระดับอื่นๆ เป็นฝ่ายสนับสนุนช่วยเหลือ และส่งเสริมในทุกด้าน ดังนั้น บทบาท อำนาจ และหน้าที่ขององค์กรระดับสถานศึกษาจึงถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ ความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

การวางแผนปฏิบัติงานลูกเสือ

การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานต่างๆ ให้บรรลุผล การวางแผนที่ดีช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุถึงซึ่งจุดหมายที่วางเอาไว้ ไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามรวมถึงในการการวางแผนปฏิบัติงานลูกเสือ จึงต้องการมีการวางแผนที่ดี ผู้บริหารจึงควรจะได้จัดทำ การวางแผนในการทำงานทุกครั้ง

ธงชัย สันติวงษ์ (2543, หน้า 37) ได้ให้คำจำกัดความการวางแผนไว้ว่า การวางแผนคือ การคิดวิเคราะห์และตัดสินใจกำหนดแผนงานหรือวิธีการทำงานไว้ล่วงหน้าเพื่อผลสำเร็จตามที่ต้องการ จะเกี่ยวข้องกับการคิดพิจารณาวิเคราะห์ให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันของงานที่ทำอยู่ ว่าเป็นอย่างไร แล้วคาดคะเนไปถึงอนาคตว่าผลงานในอนาคตควรเป็นอย่างไร ที่พึงต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ในไว้ได้ ซึ่งก็ไม่ต่างกับแนวคิดของ จุมพล สวัสดิยากร (2525, หน้า 52-53) ที่นิยามความหมายของการวางแผนไว้ว่าเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการบริหารงาน โดยกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการไว้ล่วงหน้าเพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงไป โดยใช้ความรู้ทางวิชาการในการกำหนดสิ่งที่พึงปฏิบัติในอนาคตเพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ กิตติมา ปรีดีคิลก (2532, หน้า 23-24) ได้กล่าวว่า การวางแผนเป็น หลักการสำคัญขั้นต้นของกระบวนการบริหาร แผนที่ดีจะช่วยให้การบริหารสำเร็จลุล่วงไปด้วย ความราบรื่น แผนงานเป็นประจักษ์พยานที่ช่วยชี้ช่องทางในการดำเนินงาน เมื่อการวางแผน มีความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารอันจะขาดเสียมิได้แล้ว ผู้บริหารจึงควรจะได้ จัดทำการวางแผนในการทำงานทุกครั้งควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การวางแผนถูกนำไปใช้กับกิจกรรมทุกชนิด ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ (2529, หน้า 57) ได้กล่าวถึง การวางแผนไว้เช่นเดียวกันว่า การวางแผน คือ กระบวนการเตรียมเรื่องที่จะตัดสินใจอย่างมี หลักเกณฑ์ เพื่อให้การดำเนินการที่จะสามารถนำปัจจัยที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้ การดำเนินงานดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้นหากจะกล่าวว่า การวางแผนเป็นภารกิจสำคัญยิ่งของผู้บริหาร ในการปฏิบัติงาน และการวางแผนที่ดีจะช่วยไม่ให้ต้องเสียเวลา เสียแรงงาน และเสียเงินจำนวนมากเพื่อแก้ไข อุปสรรคและปรับปรุงงานให้ดีขึ้น อย่างไรก็ดีไม่ว่าแผนงานนั้นจะดีปานใดก็ตาม หากผู้ใช้แผน ไม่ดำเนินตามแผนหรือไม่ให้ความสนใจแก่แผนงานเท่าที่ควรแล้ว แผนนั้นก็ไร้ความหมาย เนื่องจากการวางแผนได้ถูกนำไปใช้กับกิจกรรมทุกชนิด แผนจึงแบ่งออกเป็นหลายประเภทตาม ลักษณะงาน ระยะเวลา สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือ จังหวัดลำพูน (มปป, หน้า 92-93) ได้ กล่าวถึง การวางแผนในกิจกรรมลูกเสือไว้ว่า กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ต้องมีการวางแผน

ในการฝึกอบรมลูกเสือ วิธีการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือในโรงเรียนจึงควรจัดทำเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ทำกำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำปี
2. ทำกำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำภาคเรียน
3. ทำกำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำเดือน
4. ทำกำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำสัปดาห์

กำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำปี คือ การกำหนดการโดยแยกเป็นรายเดือน ทั้ง 12 เดือน แต่ละเดือนให้ระบุว่าทำอะไรบ้าง อะไรที่ทำให้การฝึกอบรมต้องลงไป เช่น วันเปิด-ปิดภาคเรียน วันสอบ วันสำคัญ กิจกรรมพิเศษที่ต้องการให้มีเป็นครั้งคราว สำหรับการกำหนดการฝึกอบรมประจำภาคเรียนและประจำเดือน ให้กำหนดวัน เดือน ที่จะทำการสอนวิชาอะไร โดยนำเอาเนื้อหาในหลักสูตรลูกเสือ หลักสูตรวิชาพิเศษ และกิจกรรมพิเศษ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ การอยู่ค่ายพักแรม การทัศนศึกษา ทางพิเศษต่างๆ ของลูกเสือ การประชุมมาบรรจุไว้ ส่วนการทำแผนกำหนดการฝึกอบรมประจำสัปดาห์นั้น นำมาจากแผนประจำเดือน ซึ่งเป็นแผนที่ต่อเนื่องกัน แต่แผนประจำสัปดาห์มีความสำคัญในเรื่องเวลาเป็นอันมาก เพราะว่ากิจกรรมลูกเสือมีเพียงสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 50-60 นาที ดังนั้นผู้กำกับลูกเสือจะต้องระบุทุกขั้นตอนไว้ว่าจะใช้เวลาขั้นตอนละเท่าไร ตั้งแต่ขั้นตอนในการเปิดประชุมกอง การฝึกอบรมเนื้อหาเพลง เกม ไปจนถึงการปิดประชุมกอง

โดยสรุปแล้ว การวางแผนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงาน การวางแผนที่ดีช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุถึงซึ่งจุดหมาย ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ต้องการมีการวางแผนที่ดี ผู้บริหารจึงควรจะได้จัดทำวางแผนในการทำงานทุกครั้ง

งานธุรการลูกเสือ

งานเอกสารและงานธุรการลูกเสือเป็นงานที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่ง ดังเช่น กิติมาปริดีดิลก (2532, หน้า 133) ได้กล่าวว่า งานธุรการเป็นงานที่เกี่ยวกับงานเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องปฏิบัติ ทั้งที่เป็นงานภายในและงานติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการไปได้อย่างดี โดยไม่มีอุปสรรค ทำให้งานคล่องตัว และเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในโรงเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2533, หน้า 23) ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้การดำเนินการในการจัดตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษา และการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติลูกเสือ

แบบพิมพ์ลูกเสือหรือเรียกโดยทั่วไปว่า แบบ ลส. มี 19 แบบ และเรียกชื่อแบบพิมพ์ลูกเสือหรือแบบ ลส. ต่าง ๆ เรียงตามลำดับ ลส. 1-19 มีดังนี้

- ลส. 1 คำร้องขอจัดตั้งกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ
- ลส. 2 ใบสมัครขอเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
- ลส. 3 ใบสมัครเข้าเป็นลูกเสือ
- ลส. 4 ใบโอนกองลูกเสือ
- ลส. 5 รายงานการลูกเสือประจำปี
- ลส. 6 ทะเบียนกองลูกเสือสำรอง
- ลส. 7 ทะเบียนกองลูกเสือสามัญ
- ลส. 8 ทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- ลส. 9 ทะเบียนกองลูกเสือวิสามัญ
- ลส. 10 รายงานการเงินลูกเสือ
- ลส. 11 ใบตั้งกลุ่มลูกเสือ
- ลส. 12 ใบตั้งกองลูกเสือ
- ลส. 13 ใบตั้งผู้บังคับบัญชา ผู้ตรวจการ กรรมการลูกเสือ
- ลส. 14 ใบสำคัญคู่กับเข็มลูกเสือสมนาคุณ
- ลส. 15 บัตรประจำตัวลูกเสือสำรอง
- ลส. 16 บัตรประจำตัวลูกเสือสามัญ
- ลส. 17 บัตรประจำตัวลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- ลส. 18 บัตรประจำตัวลูกเสือวิสามัญ
- ลส. 19 ใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงลูกเสือ

สำหรับการใช้แบบพิมพ์ลูกเสือหรือ ลส. ต่าง ๆ นั้น ผู้รับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียนจึงควรศึกษาและทำความเข้าใจให้อ่องแท้ เพื่อนำแบบพิมพ์ ลส. ต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของกองลูกเสือของตนให้ถูกต้องและเหมาะสม ดังรายละเอียด ดังนี้

- ลส. 1 คำร้องขอจัดตั้งกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ
เป็นใบคำร้องสำหรับการตั้งกลุ่มลูกเสือ หรือกองลูกเสือใหม่ ในกรณีโรงเรียนที่สังกัดอำเภอให้ทำคำร้อง 3 ฉบับ เก็บไว้ที่กองลูกเสือ 1 ฉบับ ที่อำเภอ 1 ฉบับ และที่จังหวัด 1 ฉบับ
- ลส. 2 ใบสมัครขอเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
เป็นใบสมัครขอเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เจ้าหน้าที่ลูกเสือทำเช่นเดียวกับ ลส. 1

ลส. 3 ใบสมัครเข้าเป็นลูกเสือ

เป็นใบสมัครสำหรับให้เด็กนักเรียนเขียนเมื่อสมัครเข้าเป็นลูกเสือ ไม่ว่าลูกเสือเหล่าใด

ประเภทใด

ลส. 4 ใบโอนกองลูกเสือ

เป็นใบโอนย้ายสำหรับผู้ที่เป็นลูกเสือมาจากกองอื่น เมื่อจะสมัครเข้าไปอยู่ในกองลูกเสือ

ใหม่

ลส. 5 รายงานการลูกเสือประจำปี

เป็นแบบรายงานที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละกองจะต้องส่งรายงานประจำปีและ

ทำรายงานภายในเดือนมีนาคมทุกปี

ลส. 6 ทะเบียนกองลูกเสือสำรอง

เป็นสมุดลงทะเบียนที่ผู้บังคับบัญชาต้องทำทะเบียนลูกเสือสำรอง และเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับลูกเสือสำรอง และกองลูกเสือสำรองที่ปรากฏในสมุดทะเบียน

ลส. 7 ทะเบียนกองลูกเสือสามัญ

เป็นสมุดลงทะเบียนที่ผู้บังคับบัญชาต้องลงทะเบียนชื่อลูกเสือ และรายละเอียดที่ปรากฏในสมุดทะเบียน

ลส. 8 ทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เป็นสมุดทะเบียนที่ผู้บังคับบัญชาต้องลงทะเบียนชื่อลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และรายละเอียดที่ปรากฏในสมุดทะเบียน

ลส. 9 ทะเบียนกองลูกเสือวิสามัญ

เป็นสมุดทะเบียนที่ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการเช่นเดียวกับ ลส.8

ลส. 10 รายงานการเงินลูกเสือ

เป็นแบบรายงานการเงินลูกเสือของหน่วยลูกเสือโรงเรียน และจะต้องตามสังกัดของตน ปีละ 2 ครั้ง ในเดือนสิงหาคม และเดือนมีนาคม

ลส. 11 ใบตั้งกลุ่มลูกเสือ

เป็นใบอนุญาตให้ตั้งกลุ่มลูกเสือได้เป็นหลักฐานที่ผู้รับผิดชอบออกให้แทนการออก

คำสั่ง

ลส. 12 ใบตั้งกองลูกเสือ

เป็นใบอนุญาตให้ตั้งกองลูกเสือได้ เป็นหลักฐานเช่นเดียวกับ ลส. 11

ลส. 13 ใบตั้งผู้บังคับบัญชา ผู้ตรวจการ กรรมการลูกเสือ
เป็นใบอนุมัติแต่งตั้งเมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติแต่งตั้งผู้ใดตามที่ยื่นความจำนงก็ออกใบแต่งตั้ง
ให้เป็นหลักฐาน

ลส. 14 ใบสำคัญคู่เข็มลูกเสือสมนาคุณ
เป็นใบสำคัญสำหรับมอบให้ผู้ที่บริจาคทรัพย์สินบำรุงกิจการลูกเสือ เมื่อเข้าเกณฑ์จะ
ได้รับเข็มสมนาคุณแล้ว คู่กับเข็มสมนาคุณลูกเสืออีก 1 ฉบับ

ลส. 15-18 บัตรประจำตัวลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือวิสามัญ
ตามลำดับ

เป็นบัตรประจำตัวของลูกเสือที่แสดงถึงรายละเอียดประจำตัว การทดสอบวิชาพิเศษ
กิจกรรมอื่นๆ ของลูกเสือ

ลส. 19 ใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงลูกเสือ
เป็นเอกสารรับเงินของทางราชการ ทุกครั้งที่มีการรับเงินบำรุงลูกเสือประเภทต่าง ๆ
เจ้าหน้าที่ต้องออกใบเสร็จให้ตามระเบียบทุกครั้ง

ดังนั้นเจ้าหน้าที่ลูกเสือของโรงเรียนจึงควรมีแบบพิมพ์ต่างๆ เหล่านี้ไว้เพื่อความสะดวก
ภายในกองลูกเสือ และทำให้การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนมีประสิทธิภาพแบบพิมพ์
ที่กองลูกเสือควรมีไว้ในกองของตนเอง มีดังนี้

ลส. 1 คำร้องขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

ลส. 2 ใบสมัครเป็นผู้บังคับบัญชา

ลส. 3 ใบสมัครเข้าเป็นลูกเสือ

ลส. 4 ใบโอนกองลูกเสือ

ลส. 5 รายงานลูกเสือ

ลส. 6-9 ทะเบียนกองลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือวิสามัญ
ตามลำดับ ทั้งนี้แล้วแต่โรงเรียนใดจะมีลูกเสือกี่ประเภท

ลส. 10 รายงานการเงินลูกเสือ

ลส. 15-18 บัตรประจำตัวลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือวิสามัญ
ตามลำดับ แล้วแต่ประเภทของลูกเสือที่ตั้งโรงเรียน

ลส. 19 ใบเสร็จรับเงินบำรุงลูกเสือ

ดังนั้นงานธุรการลูกเสือ แบบพิมพ์ลูกเสือหรือแบบ ลส. ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงาน
ลูกเสือ ซึ่งผู้ที่รับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียนควรศึกษาและทำความเข้าใจให้ถ่องแท้

เพื่อนำพิมพ์ ลส. ต่าง ๆ ตั้งแต่ ลส. 1 ถึง ลส. 19 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของกองลูกเสือของตนให้ถูกต้องและเหมาะสม

หน้าที่และการกำกับดูแลงานลูกเสือ

การดำเนินงานในกองลูกเสือเป็นภารกิจหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการร่วมกับผู้ร่วมงาน เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่ง ธงชัย สันติวงษ์ (2543, หน้า 139) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร ผู้บริหารจะต้องมีข้อพิจารณาบางประการ คือ ต้องดูความพร้อมของผู้ใต้บังคับบัญชาว่าประสบการณ์และความนึกคิดเกี่ยวกับเรื่องงานมีพอหรือไม่ และควรพิจารณาว่า ควรให้มีส่วนร่วมในเรื่องใด ในขอบเขตมากหรือน้อยขนาดไหน และโดยวิธีการใด จะสรุปได้ว่าเป็นการทำงานที่ร่วมกันทั้งฝ่ายบริหาร และฝ่ายปฏิบัติงาน เพื่อให้งานสามารถบรรลุผลสำเร็จตามที่องค์กรได้ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับทัศนะของ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2521, หน้า 7) เห็นว่า ผู้นำคือบุคคลที่เป็นหัวหน้า มีบทบาทหรือมีอิทธิพลต่อคนในหน่วยงานหรือบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของผู้ตาม ทำหน้าที่สั่งการชี้แนะให้กลุ่มปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้นในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารหรือผู้นำจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นผู้ที่จะคอยกระตุ้นให้กำลังใจ จูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยความเต็มใจ เพื่อความสำเร็จของงาน รวมทั้งเป็นเรื่องของการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลในองค์กร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพลและพลังอำนาจ โดยอาศัยทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ อันได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านมนุษย์ การสร้างแรงจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำ และการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ ธงชัย สันติวงษ์ (2528, หน้า 98) มีความเห็นว่า การจะทำให้เกิดผลสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารจะต้องมีวิธีการกำกับที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องมีการประสานงานกันอย่างมาก ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน ภารกิจด้านนี้ เป็นภารกิจที่ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบให้เกิดขึ้นได้ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือและต้องติดตามควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ช่วยวางแผนให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารในการกำกับดูแลเพื่อไม่ให้เกิดการผิดพลาดและเกิดผลเสียต่อองค์กร เช่นเดียวกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534, หน้า 19) ได้กล่าวว่า หน้าที่ของครูใหญ่จึงต้องคอยกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันทุกคน รู้จักเลือกคนเพื่อจะได้มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรใช้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

การปฏิบัติงานในกองลูกเสือจึงมีการกำหนดหน้าที่ของการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในโรงเรียนตามตำแหน่งต่าง ๆ สาขาการบังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียนตั้งแต่ระดับบนลงถึงระดับล่าง

ให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานจากผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่ม ผู้กำกับลูกเสือ และ นายหมู่ลูกเสือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตำแหน่งของผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการบริหาร ลูกเสือแห่งชาติ (2534, หน้า 21) ได้กำหนดไว้มีดังนี้

1. ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
2. รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
3. เจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียน
4. ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
5. รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
6. ผู้กำกับลูกเสือ (กองลูกเสือ)
7. รองผู้กำกับลูกเสือ (กองลูกเสือ)
8. หัวหน้านายหมู่
9. นายหมู่
10. รองนายหมู่

กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนจึงจำเป็นจะต้องมีผู้บังคับบัญชาที่มีคุณสมบัติที่ถูกต้องตาม ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ จึงจะถือว่าการแต่งตั้งนั้นถูกต้อง ผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานกิจกรรม ลูกเสือในโรงเรียนควรที่จะศึกษาถึงหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามที่สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2534, หน้า 24-26) ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนมีหน้าที่ผู้อำนวยการ ทั่วไปในการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน โดยให้การสนับสนุนสอดส่องดูแลการดำเนินการจัด กิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือในโรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบาย แนวปฏิบัติ จุดประสงค์ของ กระทรวงศึกษาธิการ และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ เป็นแบบอย่างแก่ลูกเสือส่งเสริมให้ บุคลากรเข้ารับการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือในหลักสูตรต่างๆ โดยมีรองผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียนเป็นผู้ช่วย หรือปฏิบัติหน้าที่แทนในกรณีที่ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติ หน้าที่ได้
2. เจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียนมีหน้าที่ประสานงาน ร่วมวางแผน และควบคุมดูแล กองลูกเสือโรงเรียนให้ปฏิบัติตามระเบียบ และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ
3. ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือมีหน้าที่ปรับปรุงกลุ่มลูกเสือให้เป็นกลุ่มที่สมบูรณ์มีความก้าวหน้า ของลูกเสือทุกประเภทในกลุ่มลูกเสือ ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมกลุ่มเสนอแต่งตั้ง

กรรมการกลุ่ม ดำเนินการให้กลุ่มลูกเสือเกิดผลดีโดยมีรองผู้กำกับกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยและทำหน้าที่แทนเมื่อผู้กำกับกลุ่มไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

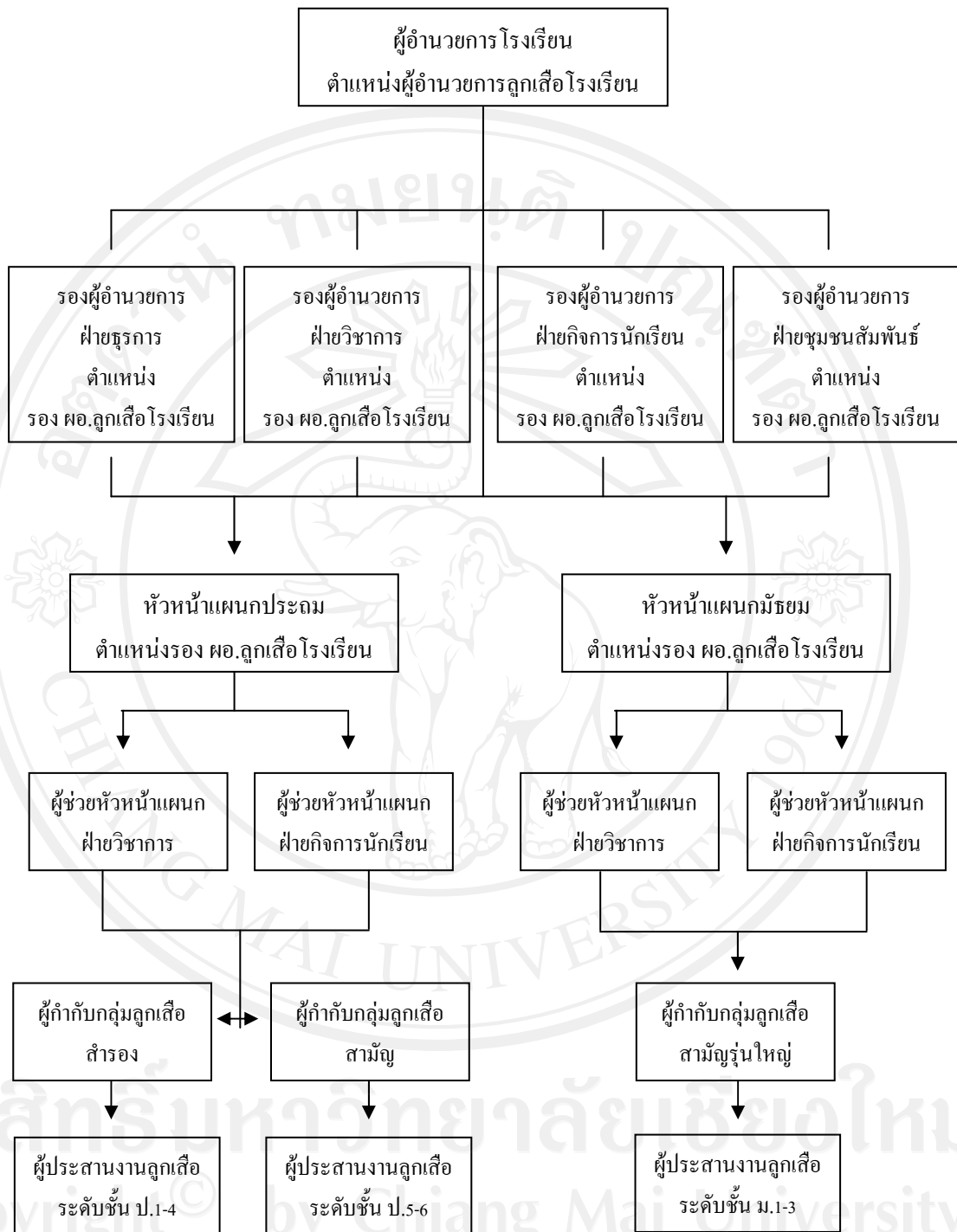
4. ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับกองลูกเสือมีหน้าที่บังคับบัญชา ฝึกอบรมและรับผิดชอบกิจกรรมในกองลูกเสือของตน ทั้งปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ เป็นที่ปรึกษาในการประมุนายหมู่ลูกเสือ ร่วมวางแผน และจัดกิจกรรมประจำกองลูกเสือ ส่งเสริมให้ลูกเสือภายในกองได้พัฒนาตนเอง และค้นหาเทคนิควิธีการฝึกอบรมในการสอน ฝึกอบรมนายหมู่ลูกเสือ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า โรงเรียนจึงมีหน้าที่สำคัญต่อกิจการลูกเสือ เพราะอยู่ใกล้ชิดกับลูกเสือ และเป็นผู้ดำเนินการจัดการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือ นำหลักการ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของการลูกเสือไปปรับใช้สู่การปฏิบัติโดยตรงกับลูกเสือ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ทุกคนต้องร่วมมือกันดำเนินงานกิจการลูกเสือตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล บรรลุผลตามเป้าหมาย

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นโรงเรียนที่มีหลายระดับที่ทำการเปิดสอน มีนักเรียนตั้งแต่อนุบาล ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนนักเรียนรวมกันเกือบ 300 คน ดังนั้นงานทางด้านกิจการนักเรียนจึงเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบกับนักเรียนทั้งหมด งานกิจการลูกเสือก็เป็นส่วนหนึ่งของงาน กิจการนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ดังนั้นในการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงได้กำหนดบทบาทหน้าที่ตามสายการบริหารภายในโรงเรียน โดยยึดตามระเบียบของคณะลูกเสือแห่งชาติ ที่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ในโรงเรียนไว้ และลักษณะโครงสร้างสายการบริหารของโรงเรียนไว้ดังนี้



ที่มา : ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน (2540, เอกสารอัดสำเนา)

แผนภูมิ 7 โครงสร้างการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในแต่ละสถานศึกษา ศูนย์เครือข่าย
พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากโครงสร้างการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาแม่คะตวน อำเภอสมเด็จ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จะเห็นว่าสายการบังคับบัญชาจากระดับ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนมาถึงผู้กำกับกลุ่มลูกเสือนั้น ต้องผ่านขั้นตอนถึง 2 ขั้นตอนคือ รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และหัวหน้าแผนก ผู้ช่วยหัวหน้าแผนก ซึ่งการปฏิบัติงานกิจการ ลูกเสือนั้นจะขึ้นตรงกับรองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนโดยตรง ในส่วนของการปฏิบัติงาน กิจการลูกเสือภายในแผนกจะขึ้นตรงกับหัวหน้าแผนกและผู้ช่วยหัวหน้าแผนก โดยมีผู้กำกับกลุ่ม ลูกเสือและผู้ประสานงานลูกเสือในระดับขั้นตอนของแต่ละประเภทเป็นกรรมการ

การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาที่เกี่ยวข้องยังไม่พบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือ โดยตรง แต่มีผู้ศึกษาในแนวทางเดียวกันที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในระดับต่าง ๆ ดังนี้ นิกร แสงวิไล (2536) ได้ศึกษากิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมองเห็น ความสำคัญของการจัดครูเข้าสอนกิจกรรมลูกเสือ โดยพิจารณาครูที่ผ่านการอบรมลูกเสือมาก่อน การจัดตารางการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญได้ยึดตามแนวการสอนมีการวางแผนการสอน โดยศึกษา จากหลักสูตร พิธีการ เนื้อหากิจกรรมก่อนทุกครั้ง มีการนัดหมายให้นักเรียนทราบล่วงหน้าถึง เนื้อหาที่จะสอน มีการเตรียมอุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า มีการสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเรียน กิจกรรมลูกเสือ มีการวัดผลประเมินผลหลังจากการทำกิจกรรม ในส่วนปัญหาและอุปสรรค ในการทำกิจกรรมลูกเสือพบว่า จำนวนครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือมีไม่เพียงพอ ครูที่ไม่ผ่านการฝึกอบรม มีปัญหาในด้านทักษะการสอน การใช้อุปกรณ์ และไม่แต่งเครื่องแบบลูกเสือในเวลาสอน

สำหรับ อลงกรณ์ ประสานสุข (2537, หน้า 113) ได้ศึกษาสภาพการบริหารกิจการ ลูกเสือระดับอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารด้านบุคลากรไม่ได้วางแผนอัตรา กำลังคน ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ไม่ได้คัดเลือกบุคลากรที่มีวุฒิทางลูกเสือ มาปฏิบัติงานในสำนักงาน นอกจากนี้ไม่ได้มีการวางแผนปฏิบัติงาน ขาดการประสานงานซึ่งกัน และกัน ผู้กำกับกองลูกเสือโรงเรียนเห็นว่าการปฏิบัติในขั้นงบประมาณมาก ในส่วนด้านอื่น ๆ นั้นได้ปฏิบัติน้อย

ในปีต่อมา อนุสรณ์ กุศล (2538) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศกิจการลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ตามทฤษฎีของครูผู้สอนหรือผู้กำกับลูกเสือในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด พบว่า ครูผู้สอนหรือผู้กำกับลูกเสือมีความต้องการ

การนิเทศมาก และการมีข้อเสนอแนะให้กับผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้มากกว่านี้

ซึ่งคล้ายกับ อุดม อ่อนนวล (2538) ได้ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา พบว่าสภาพที่เป็นจริงว่ามีสภาพที่พึงประสงค์ในทุก ๆ ด้านปานกลางถึงมาก รวมทั้งข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารให้ความสนใจ และเข้าร่วมนิเทศภายในโรงเรียน

ในปีเดียวกันเอง บรรเจิด อุตมา (2538, หน้า 80) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองจังหวัดแพร่ พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ เห็นว่าผู้บริหารยังไม่มี การติดตามผล และไม่ให้ความสำคัญหรืออย่างสม่ำเสมอ ครูผู้สอนคนอื่นๆ ยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้สอนไม่เคยได้รับการอบรมลูกเสือสามัญมาก่อน ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของการจัดกิจกรรมลูกเสือ และครูผู้สอนขาดทักษะในการสอนกิจกรรมลูกเสือ

ต่อมา เอกชัย เรือนคำ (2540, หน้า 56-57) ได้ศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ด้านการวางแผน ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยให้มีคณะกรรมการวางแผนโดยมีจังหวัดเป็นผู้ประสานงานร่วมกัน ด้านการจัดหน่วยงานควรมีการจัดหน่วยงานรับผิดชอบการจัดกิจกรรมลูกเสือร่วมกัน ทั้งในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และระดับอำเภอ จังหวัด ด้านการจัดบุคลากร ควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมวิชาลูกเสือให้มีความรู้ทักษะอย่างจริงจัง ด้านการอำนวยความสะดวกผู้บริหารควรมีความสนใจการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นพิเศษ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เอกสารที่จำเป็นอย่างเพียงพอ ด้านการประสานงาน ควรมีการประสานงานกับเอกชนและหน่วยงานอื่น ๆ กับกองลูกเสือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกัน ด้านการรายงานควรมีแบบฟอร์มการรายงาน และกำหนดระยะเวลาในการรายงานให้ชัดเจน ควรมีการประชุมประจำปี และด้านสุดท้าย ด้านงบประมาณ ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมลูกเสือโดยเฉพาะ และควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุน

สำหรับ ปราณวีร์ ชีรภาพธรรมกุล (2540, หน้า 84-85) ได้ศึกษาความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ศึกษาเฉพาะกรณีผู้บริหารและครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือรับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาอื่นด้วย จึงทำให้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ควรมีการสนับสนุนให้ลูกเสือ-เนตรนารี จัดกิจกรรมหารายได้เพื่อไว้ใช้ในกลุ่ม ควรมีห้องลูกเสือเพื่อใช้ในการทำกิจกรรม

และมีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีอย่างเพียงพอและควรมีการประชาสัมพันธ์ แก่บุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในส่วนของปัญหาและอุปสรรค คือ บุคลากรมีไม่พอ ไม่มีความรู้ความสามารถ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม วิชาผู้กำกับลูกเสือมานานจะปฏิบัติกิจกรรมได้ไม่เต็มที่ ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ในขณะที่ ดวงรัตน์ วิริยะนราทิพย์ (2541) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม ลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนิน กิจกรรมลูกเสือให้สำเร็จคือผู้บริหารจะต้องผ่านการฝึกอบรมลูกเสือ เห็นความสำคัญของกิจกรรม ลูกเสือให้การสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์อย่างเพียงพอ พร้อมทั้งให้การนิเทศ ติดตามผลอย่าง สม่ำเสมอ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เตรียมสถานที่ให้พร้อม ในด้านการดำเนินการสอนครูผู้สอนจะต้อง สอนตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ สำหรับปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมลูกเสือคือครูผู้สอนมีภาระหน้าที่ รับผิดชอบหลายอย่าง เวลามีน้อย สอนไม่ทันตามกำหนด

สำหรับ ธวัช โลกา (2550, หน้า 51-58) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับกองลูกเสือเกี่ยวกับการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้กำกับกองลูกเสือเห็นความสำคัญเกี่ยวกับ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี และเห็นความสำคัญเกี่ยวกับด้าน กิจกรรมลูกเสือเพื่อประกอบการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือ รวมทั้งให้ความสำคัญและเตรียมการ เพื่อการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาโดยเห็นว่ากิจกรรมด้านแหล่งความรู้ต่าง ๆ ปัญหาส่วนใหญ่ พบว่า ผู้กำกับกองลูกเสือไม่ได้ปฏิบัติใน ด้านแนวทางการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านกรอบความคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความร่วมมือจากชุมชน และด้านความร่วมมือจากหน่วยงานราชการอื่นไม่ได้ปฏิบัติ

ในปีเดียวกัน วัชร ศรีคำตัน (2541, หน้า 29-30) ได้ศึกษาการบริหารงานลูกเสือใน โรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจุน จังหวัดพะเยา พบว่า ได้จัดทำ แผนงาน โครงการประจำปี ร่วมกันทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอนและกรรมการลูกเสือและมอบหมายให้มี ผู้รับผิดชอบ ครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือยังมีน้อย ปัญหาส่วนใหญ่ พบว่า เกิดจากผู้บริหารไม่ให้ความสนใจในกิจการลูกเสือเท่าที่ควร ขาดการติดตาม นิเทศการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรทางลูกเสือ

เช่นเดียวกับ สมฤทธิ์ วุฒิปริชา (2541) ได้ศึกษาการบริหารงานกิจการลูกเสือใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผ่านการอบรมลูกเสือขั้นเบื้องต้น มีคณะกรรมการดำเนินกิจการลูกเสือเป็นผู้รับผิดชอบการเรียน

การสอนวิชาลูกเสือ โดยมีจุดประสงค์ให้มีการปฏิบัติจริงตามหลักการลูกเสือ มีกิจกรรมให้ลูกเสือไม่ว่ากิจกรรมเดินทางไกล การอยู่ค่ายพักแรม มีการทดสอบวิชาพิเศษให้แก่ลูกเสือ ส่วนปัญหาที่พบ ได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ ขาดงบประมาณ ครูไม่ชอบแต่งเครื่องแบบ ไม่มีห้องเรียน

ส่วน ชานินทร์ ชินวัฒน์ (2542) ได้ศึกษาการสนับสนุนทรัพยากรการบริหารในกิจการลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา พบว่า การสนับสนุนทรัพยากรการบริหารใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรคน ทรัพยากรวัสดุ ทรัพยากรเงิน และการจัดการนั้น ผู้บริหารได้ให้การสนับสนุนทรัพยากรคนในกิจการลูกเสือมาก รองลงไปคือ ทรัพยากรวัสดุ ทรัพยากรเงิน และการจัดการอย่างเพียงพอ

ขณะเดียวกัน สมบูรณ์ ยาวินัง (2542) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมลูกเสือสำรองในโรงเรียน โดยมอบหมายให้ครูประจำชั้นเป็นผู้สอน มีการวางแผนการจัดกิจกรรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่วนใหญ่ใช้สถานที่บริเวณโรงเรียน และห้องเรียนในการจัดกิจกรรม ด้านงบประมาณได้ใช้เงินนอกงบประมาณในการจัดกิจกรรม มีการเตรียมการสอนและเขียนแผนการสอน มีการใช้สื่อช่วยในการสอน วิธีที่ครูใช้มากคือ การปฏิบัติงานจริง การสาธิต และการบรรยาย ปัญหาส่วนใหญ่ที่ประสบคือ งานทางด้านเอกสารประจำกองลูกเสือ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สถานที่งบประมาณ ความไม่ชัดเจนของนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือ นอกจากนี้ยังพบว่า ความร่วมมือ ความรู้ และประสบการณ์ของครู ความพร้อมและความสนใจของผู้เรียนมีผลต่อความสำเร็จของกิจกรรมลูกเสือ การไม่เป็นแบบอย่างของผู้บริหารและครูอาจส่งผลกระทบต่อกิจกรรมลูกเสือ

ในปีต่อมา จุไรรัตน์ จงอ่อน (2543) ได้ศึกษา การบริหารงานกิจการลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเพชรบุรี พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการลูกเสือ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการปกครอง ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหาร มอบหมายหัวหน้ากิจกรรมลูกเสือเป็นผู้รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือโดยเน้นการปฏิบัติจริงตามหลักสูตร และจัดกิจกรรมตามกระบวนการลูกเสือ ปัญหาที่พบคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ ความชำนาญในพิธีการลูกเสือ ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม ครูไม่เป็นแบบอย่างในการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ

นอกจากนี้ วารุณี สร้อยอินทร์ (2544) ได้ศึกษาการประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญกลุ่มโรงเรียนช้างเผือก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การประเมินในด้านสภาพแวดล้อมและบริบทการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ และการสำรวจความพร้อม และความต้องการ

ของนักเรียนก่อนการเรียนรู้ลูกเสือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดตารางสอนที่ยืดแนวของหลักสูตร และการจัดทำโครงการปฏิบัติงานลูกเสือเป็นปัจจุบัน ในด้านกระบวนการการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม และการจัดทำแผนการสอนในระดับโรงเรียน

จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่า ในการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในโรงเรียนโดยรวมต่างก็มีลักษณะคล้าย ๆ กัน แม้จะกระทำในที่ต่างกัน ต่างหน่วยงาน ต่างสถานที่ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็น เรื่องที่ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือยังมีความต้องการการสนับสนุน การเอาใจใส่ ความสนใจ การนิเทศ การพัฒนาทางด้านการปฏิบัติงานลูกเสือ เพิ่มเติม งานธุรการลูกเสือ หน้าที่และการกำกับดูแลงาน ลูกเสือ รวมถึงวัสดุอุปกรณ์จากผู้บริหารโรงเรียน หรือหน่วยงานเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็น กองลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสามัญหรือ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำเป็นจะต้องพิจารณาให้ ความสำคัญให้มากขึ้น ทั้งทางฝ่ายบริหาร และฝ่ายครู ผู้กำกับลูกเสือ เพื่อหาทางป้องกัน ปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุตามอุดมการณ์ของลูกเสือ ซึ่งพระบิดา รัชกาลที่ 6 ได้ทรงวางรากฐานไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

ในการศึกษาการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยครูแผนกประถมศึกษา ครูแผนกมัธยมศึกษา ตลอดจนที่ปฏิบัติงานลูกเสือ และผู้บริหารของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 67 คน ในปีการศึกษา 2553

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อประเด็นที่ศึกษา หลักการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสือเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถามที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ตามขอบเขตของเนื้อหาที่จะศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้องเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขและให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบแก้ไขอีกครั้งให้มีความสมบูรณ์

6. เตรียมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาการบริหารศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารครูแผนก ประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ขอความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูแผนกประถมศึกษา และครูมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อตอบแบบสอบถาม
3. ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 67 ฉบับ ร้อยละ 100 และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน วิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ประกอบการบรรยายสรุป

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษาการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา แม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลในตารางที่ 1

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา แม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามภาระงาน 3 ด้าน คือ การปฏิบัติงานลูกเสืองานธุรการลูกเสือ หน้าที่และการกำกับดูแลงานลูกเสือ ปรากฏผลในตารางที่ 2 - 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปรากฏผลในหน้า 62

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (N = 67)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	31	46.27
หญิง	36	53.73
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	29	43.28
31 - 40 ปี	19	28.36
41 - 50 ปี	12	17.91
51 - 60 ปี	7	10.45

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	10	14.93
หัวหน้าฝ่าย	-	-
ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ / กรรมการลูกเสือ	-	-
ครูผู้สอน	57	85.07
4. สังกัดกองลูกเสือ		
กองลูกเสือสำรอง	22	32.84
กองลูกเสือสามัญ	33	49.25
กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	12	17.91
5. วุฒิสูงสุดทางลูกเสือ หรือเคยผ่านการอบรมทางลูกเสือ		
ไม่เคยอบรมเกี่ยวกับลูกเสือ	10	14.93
ชั้นความรู้เบื้องต้น B.T.C.	36	53.73
ชั้นความรู้ขั้นสูง A.T.C.	17	25.37
วุฒิอื่น ๆ (โปรรณะ)	4	5.97
6. ประสบการณ์ในการสอนลูกเสือ		
น้อยกว่า 5 ปี	34	50.75
5 - 10 ปี	18	26.86
11 - 15 ปี	-	-
16 - 20 ปี	7	10.45
21 ปีขึ้นไป	8	11.94

จากตาราง 1 พบว่า ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรเป็นหญิง ร้อยละ 53.73 ชาย ร้อยละ 46.27 มีอายุไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 43.28 อายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 28.36 และ 41 - 50 ปี ร้อยละ 17.91 และอายุ 51 - 60 ปี ร้อยละ 10.45 เป็นครูผู้สอน ร้อยละ 85.07 ผู้บริหาร ร้อยละ 14.93 สังกัดกองลูกเสือสามัญมี ร้อยละ 49.25 เป็นกองลูกเสือสำรอง ร้อยละ 32.84 และกองลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ ร้อยละ 17.91 มีวุฒิสูงสุดทางลูกเสือหรือเคยผ่านการฝึกอบรมทางลูกเสือ ขั้นความรู้เบื้องต้น ร้อยละ 53.73 มีความรู้ชั้นสูง ATC ร้อยละ 25.37 ไม่เคยอบรมเกี่ยวกับลูกเสือ ร้อยละ 14.93 มีประสบการณ์ในการสอนลูกเสือ น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 50.75 5 – 10 ปี ร้อยละ 26.87 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.94 16 - 20 ปี ร้อยละ 10.45

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา แม่
คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตาราง 2 การปฏิบัติงานลูกเสือ

ข้อ	รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ		ไม่ทราบ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.	วางแผนการปฏิบัติงานตาม วัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือ แห่งชาติ	53	79.11	9	13.43	5	7.46
2.	วางแผนการปฏิบัติงานกิจกรรม ลูกเสือเป็นรายปี	46	68.66	12	17.91	9	13.43
3.	วางแผนการปฏิบัติงานตามขั้นตอน และกระบวนการลูกเสือ	47	70.14	10	14.93	10	14.93
4.	วางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่	45	67.16	16	23.89	6	8.95
5.	วางแผนการปฏิบัติงานร่วมกันตั้งแต่ ลูกเสือสำรอง สามัญและ สามัญรุ่นใหญ่	45	67.16	17	25.38	5	7.46
6.	วางแผนการการปฏิบัติกิจกรรมการ เรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นราย สัปดาห์	53	79.11	13	19.40	1	1.49
7.	ประชุมวางแผนการอยู่ค่ายพักแรม โดยคณะกรรมการลูกเสือ	60	89.55	3	4.48	4	5.97

จากตาราง 2 พบว่า การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในขั้นการปฏิบัติงานลูกเสือได้ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ทุกรายการ ที่ได้ปฏิบัติ 3 ลำดับแรกคือ ประชุมวางแผนการอยู่ค่ายพักแรมโดยคณะกรรมการลูกเสือ ร้อยละ 89.55 วางแผนการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 79.11 วางแผนการการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นรายสัปดาห์ ร้อยละ 79.11 และวางแผนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและกระบวนการลูกเสือ ร้อยละ 70.14 ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ 3 ลำดับแรก คือ วางแผนการปฏิบัติงานร่วมกันตั้งแต่สำรอง สามัญ และสามัญรุ่นใหญ่ ร้อยละ 25.38 วางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกำกับกลุ่มลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ร้อยละ 23.89 วางแผนการการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นรายสัปดาห์ ร้อยละ 19.40 และที่ไม่ทราบคือ วางแผนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและกระบวนการลูกเสือ ร้อยละ 14.93

ตาราง 3 งานธุรการลูกเสือ

ข้อ	รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ		ไม่ทราบ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.	แต่งตั้งกรรมการลูกเสือโดยคำนึงถึง						
	คุณวุฒิ ทางลูกเสือเป็นหลัก	49	73.13	7	10.45	11	16.42
2.	แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียน						
	รับผิดชอบ งานโดยตรง	51	76.12	12	17.91	4	5.97
3.	แต่งตั้งผู้กำกับกลุ่มลูกเสืออย่างถูกต้อง	51	76.12	12	17.91	4	5.97
4.	แต่งตั้งผู้กำกับ และรองผู้กำกับลูกเสือ						
	อย่างถูกต้อง	55	82.09	8	11.94	4	5.97
5.	แต่งตั้งหัวหน้านายหมู่ลูกเสืออย่าง						
	เป็นทางการ	42	62.69	17	25.37	8	11.94
6.	สมัครเข้าเป็นลูกเสือ (ล.ส. 3) ตาม						
	ระเบียบที่ถูกต้อง	37	55.22	10	14.93	20	29.85
7.	จัดให้มีใบแต่งตั้ง (ล.ส. 13)						
	ของผู้ กำกับ รองผู้กำกับทุกคน	32	47.76	15	22.39	20	29.85
8.	จัดทำทะเบียนกองลูกเสืออย่างถูกต้อง						
	เป็นปัจจุบัน	32	47.76	19	28.36	16	23.88
9.	ส่งเงินบำรุงลูกเสือตามระเบียบอย่าง						
	ถูกต้อง	53	79.11	9	13.43	5	7.46
10.	จัดทำรายงานการปฏิบัติงานโดย						
	เจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียน	38	56.72	18	26.86	11	16.42
11.	รายงานผลการปฏิบัติงานกิจการ						
	ลูกเสือให้สาธารณชนได้ทราบอย่าง						
	สม่ำเสมอ	36	53.73	19	28.36	12	17.91
12.	จดทะเบียนตั้งกองลูกเสืออย่าง						
	ถูกต้อง	44	65.67	7	10.45	16	23.88
13.	จัดตั้งกองลูกเสือบำเพ็ญสาธารณะ						
	ประโยชน์	40	59.70	12	17.91	15	22.39

จากตาราง 3 พบว่าการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในงานธุรการลูกเสือ ได้ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ทุกทุกรายการ ที่ได้ปฏิบัติ 3 ลำดับแรกคือแต่งตั้งผู้กำกับ และรองผู้กำกับลูกเสือ ถูกต้อง ร้อยละ 82.09 ส่งเงินบำรุงลูกเสือตามระเบียบอย่างถูกต้อง ร้อยละ 79.11 แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียนรับผิดชอบงานโดยตรง ร้อยละ 76.12 และการแต่งตั้งผู้กำกับกลุ่มลูกเสืออย่างถูกต้อง ร้อยละ 76.12 ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ 3 ลำดับแรก คือจัดทำทะเบียนกองลูกเสืออย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 28.36 และรายงานผลการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือให้สาธารณชนได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 28.36 จัดทำรายงานการปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียน ร้อยละ 26.86 แต่งตั้งหัวหน้าหน่วยลูกเสืออย่างเป็นทางการ ร้อยละ 25.37 และที่ไม่ทราบเลย 3 ลำดับแรก คือ สมัครเข้าเป็นลูกเสือ (ล.ส. 3) ตามระเบียบที่ถูกต้อง ร้อยละ 29.85 และการจัดให้มีใบแต่งตั้ง (ล.ส. 13) ของผู้กำกับรองผู้กำกับทุกคน ร้อยละ 29.85 จัดทำทะเบียนกองลูกเสืออย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 23.88 จัดทำทะเบียนตั้งกองลูกเสืออย่างถูกต้อง ร้อยละ 23.88 และการจัดตั้งกองลูกเสือบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ร้อยละ 22.39

ตารางที่ 4 หน้าที่และการกำกับดูแลงานลูกเสือ

ข้อ	รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ		ไม่ทราบ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.	จัดให้มีผู้นำกิจกรรมลูกเสือใน การอยู่ค่ายพักแรม	59	88.06	6	8.96	2	2.98
2.	สนับสนุนให้ผู้บังคับบัญชาเข้า รับการอบรมเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทาง ลูกเสือ	55	82.09	7	10.45	5	7.46
3.	ให้ผู้สนใจเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร ช่วยงานกิจการลูกเสือ	45	67.16	13	19.40	9	13.44
4.	เป็นแบบอย่างที่ดีในการแต่งกาย เครื่องแบบลูกเสือ	56	83.58	11	16.42	-	-
5.	ให้ความสำคัญต่อการแต่งกายของ ลูกเสือ	59	88.06	7	10.45	1	1.49
6.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ อย่างสม่ำเสมอ	59	88.06	7	10.45	1	1.49
7.	สร้างขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงานกิจการลูกเสือกับ ผู้ร่วมงาน	56	83.58	9	13.44	2	2.98
8.	จัดให้มีสายการบังคับบัญชาลูกเสือ อย่างชัดเจน	49	73.13	11	16.42	7	10.45
9.	จัดสายงานในคณะกรรมการ ลูกเสือให้เกิดความคล่องตัว	44	65.67	15	22.39	8	11.94
10.	จัดโครงสร้างการปฏิบัติงาน กิจการลูกเสือตามข้อบังคับคณะ ลูกเสือแห่งชาติ	39	58.21	15	22.39	13	19.40
11.	จัดให้มีรูปแบบการอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือไว้อย่างชัดเจน	63	94.04	2	2.98	2	2.98

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ		ไม่ทราบ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
12.	เชิญวิทยากรจากหน่วยงานอื่น						
	ให้ความรู้แก่ลูกเสือ	47	70.15	11	16.41	9	13.44
13.	จัดพิธีการที่สำคัญให้แก่ลูกเสือ						
	ตามโอกาสอันควร	60	89.55	3	4.48	4	5.97
14.	เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ก่อน						
	การสอนกิจกรรมลูกเสือ	63	94.04	1	1.48	3	4.48
15.	จัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการฝึก						
	ลูกเสืออย่างเพียงพอ	55	82.09	9	13.43	3	4.48
16.	จัดเก็บอุปกรณ์ทรัพย์สินของ						
	ลูกเสืออย่างเหมาะสม	53	79.11	8	11.94	6	8.95
17.	ปฏิบัติตามกิจกรรมตามเนื้อหา						
	หลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท	60	89.55	5	7.46	2	2.99
18.	ปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนการสอน						
	เป็นฐานโดยใช้ระบบหมุนเวียนให้						
	ลูกเสือได้ปฏิบัติตนเอง						
	ตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์						
	ของลูกเสือ	61	91.05	5	7.46	1	1.49
19.	จัดกิจกรรมลูกเสือกลางแจ้ง						
	มากกว่าในห้องเรียน	62	92.54	4	5.97	1	1.49
20.	ศึกษาเอกสารและตำราก่อนการ						
	เรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ	57	85.07	7	10.45	3	4.48
21.	จัดการเรียนการสอนกิจกรรม						
	ลูกเสือ 1 คาบต่อสัปดาห์	63	94.04	4	5.96	-	-
22.	จัดทำคู่มือสอนกิจกรรมวิชา						
	ลูกเสือทุกระดับที่ต่อเนื่อง						
	สัมพันธ์กัน	40	59.70	15	22.39	13	17.91

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ		ไม่ทราบ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
23.	ใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนลูกเสือที่เหมาะสม	56	83.58	6	8.96	5	7.46
24.	สาริตการสอนโดยให้ลูกเสือได้เห็นจากสภาพจริง	63	94.04	4	5.96	-	-
25.	ประชุมนายหมู่เป็นประจำ	36	53.73	27	40.30	4	5.97
26.	สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกันในกองลูกเสือแต่ละประเภท	37	55.22	29	43.29	1	1.49
27.	จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างลูกเสือรุ่นพี่กับลูกเสือรุ่นน้อง	52	77.61	13	19.40	2	2.99
28.	ผู้กำกับลูกเสือกระตุ้นให้ลูกเสือมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	59	88.06	6	8.95	2	2.99
29.	ทดสอบวิชาพิเศษลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ	35	52.23	23	34.33	9	13.44
30.	ปฏิบัติกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์อยู่เสมอ	55	82.09	8	11.94	4	5.97
31.	เปิดโอกาสให้กองลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมทางลูกเสืออยู่เสมอ	58	86.57	4	5.97	5	7.46
32.	จัดกิจกรรมเฉพาะเหล่าให้แก่ลูกเสือ	39	58.21	16	23.88	12	17.91
33.	จัดกิจกรรมแข่งขันทักษะความสามารถทางลูกเสือ	34	50.75	27	40.30	6	8.95
34.	ฝึกทบทวนความรู้ของผู้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	38	56.72	22	32.83	7	10.45

จากตาราง 4 พบว่า การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในส่วนหน้าที่และการกำกับดูแลงานลูกเสือได้ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ทุกรายการ ที่ได้ปฏิบัติ 3 ลำดับแรกคือ จัดให้มีรูปแบบการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือไว้อย่างชัดเจน ร้อยละ 94.04 เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ก่อนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ร้อยละ 94.04 จัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ 1 คาบต่อสัปดาห์ ร้อยละ 94.04 และสาธิตการสอนโดยให้ลูกเสือได้เห็นจากสภาพจริง ร้อยละ 94.04 จัดกิจกรรมลูกเสือกลางแจ้งมากกว่าในห้องเรียน ร้อยละ 92.54 ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นฐานโดยใช้ระบบหมุนเวียนให้ลูกเสือได้ปฏิบัติตนเองตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ ร้อยละ 91.05 ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ 3 ลำดับแรก สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกันในกลุ่มลูกเสือแต่ละประเภท ร้อยละ 43.29 ประชุมนายหมู่เป็นประจำ ร้อยละ 40.30 ตรงกับจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะความสามารถทางลูกเสือ ร้อยละ 40.30 ทดสอบวิชาพิเศษลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 34.33 และที่ไม่ทราบเลย 3 ลำดับแรก คือ จัดโครงสร้างการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 19.40 จัดทำคู่มือสอนกิจกรรมวิชาลูกเสือทุกระดับที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ร้อยละ 17.91 ตรงกับการจัดกิจกรรมเฉพาะเหล่าให้แก่ลูกเสือ ร้อยละ 17.91 ให้ผู้สนใจเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยงานกิจการลูกเสือ ร้อยละ 13.44 และเชิญวิทยากรจากหน่วยงานอื่นให้ความรู้แก่ลูกเสือ ร้อยละ 13.44 ทดสอบวิชาพิเศษลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 13.44

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 67 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 58 คน ร้อยละ 86.57 โดยเรียงความจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

ปฏิบัติงานลูกเสือ

ปัญหา

1. ไม่มีความสัมพันธ์กันและกันระหว่างลูกเสือแต่ละประเภท (18)
2. ขาดการวางแผนร่วมกันในการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือ (13)
3. การปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือไม่ต่อเนื่องกัน (9)
4. ผู้รับผิดชอบงานลูกเสือขาดความเชี่ยวชาญในการวางแผนการปฏิบัติงานกิจการ

ลูกเสือ (6)

5. ผู้กำกับลูกเสือไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง (5)
6. ผู้กำกับลูกเสือไม่ให้ความสำคัญกับกิจการลูกเสือเท่าที่ควร (3)

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้กำกับกลุ่มควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานกิจการลูกเสืออย่างเป็นระบบ (25)
2. ควรมีการจัดทำแผนงานร่วมกันทั้ง 3 กลุ่ม ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (16)

3. ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้ให้ความรู้แก่ผู้กำกับลูกเสือ (8)
4. ควรให้ผู้กำกับลูกเสือได้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายและเป้าหมายการก่อการณ์กิจการ

ลูกเสือ (6)

งานธุรการลูกเสือ

ปัญหา

1. ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบงานธุรการเอกสารโดยตรงเกี่ยวกับลูกเสือ (30)
2. งานเอกสารไม่ได้จัดทำให้ถูกต้องตามระบบระเบียบ (13)
3. งานเอกสารไม่ได้มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน (10)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน (29)

2. ควรมีเจ้าหน้าที่ลูกเสือรับผิดชอบกิจการลูกเสือของโรงเรียนเต็มเวลา (25)

หน้าที่และการกำกับดูแลงานลูกเสือ

ปัญหา

1. ผู้กำกับลูกเสือที่มีความเชี่ยวชาญงานด้านลูกเสือมีจำนวนที่น้อย (26)
2. ผู้บริหารให้ความสนใจกิจการลูกเสือน้อย (13)
3. ผู้กำกับลูกเสือไม่เป็นแบบอย่างในการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ (8)
4. ผู้กำกับลูกเสือใช้ชั่วโมงลูกเสือไปทำกิจกรรมอื่นๆ (6)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ผู้บริหารและผู้กำกับลูกเสือเข้าอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และสร้างทัศนคติที่ดี

ต่อกิจการลูกเสือ (22)

2. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำและให้ความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือ

เป็นพิเศษ (19)

3. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างในการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ (9)
4. ควรเสริมสร้างศรัทธาในกิจการลูกเสือให้เกิดมีขึ้นแก่ผู้กำกับและลูกเสือ (4)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พร้อมทั้งศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานประชากรที่ใช้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแผนกประถมศึกษา ครูแผนกมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 67 ฉบับ (100 %) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ในด้านการปฏิบัติงานลูกเสือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้ประชุมวางแผนการอยู่ค่ายพักแรมโดย คณะกรรมการลูกเสือ รองลงมาคือ ได้วางแผนการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ได้วางแผนการการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นรายสัปดาห์ และได้วางแผนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและกระบวนการลูกเสือ ตามลำดับ แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ข้อมูลไว้ว่าไม่ได้ปฏิบัติในเรื่องการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกันตั้งแต่สำรอง สามัญและสามัญรุ่นใหญ่ รวมถึง การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกำกับกลุ่มลูกเสือสำรองลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานลูกเสือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่าลูกเสือไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างลูกเสือแต่ละประเภท ขาดความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้กำกับกลุ่มควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานกิจการลูกเสืออย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดทำแผนงานร่วมกันทั้ง 3 กลุ่ม ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้ให้ความรู้แก่ผู้กำกับลูกเสือ และควรให้ผู้กำกับลูกเสือได้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายและเป้าหมายการก่อกำเนิดกิจการลูกเสือ

ส่วนงานธุรการลูกเสือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้แต่งตั้งผู้กำกับ และรองผู้กำกับลูกเสือถูกต้อง รองลงมาคือส่งเงินบำรุงลูกเสือตามระเบียบอย่างถูกต้อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียนรับผิดชอบงานโดยตรง และการแต่งตั้งผู้กำกับกลุ่มลูกเสืออย่างถูกต้องตามลำดับ แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ข้อมูลไว้ว่าไม่ได้ปฏิบัติในการจัดทำทะเบียนกองลูกเสืออย่างถูกต้องให้เป็นปัจจุบัน ขาดการรายงานผลการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือให้สาธารณชนได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ จัดทำรายงานการปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียน แต่งตั้งหัวหน้านายหมู่ลูกเสืออย่างเป็นทางการ สมัครเข้าเป็นลูกเสือ (ล.ศ. 3) ตามระเบียบที่ถูกต้อง และการจัดให้มีใบแต่งตั้ง (ล.ศ. 13) ของผู้กำกับรองผู้กำกับทุกคน จัดทำทะเบียนกองลูกเสืออย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน จัดทะเบียนตั้งกองลูกเสืออย่างถูกต้อง และการจัดตั้งกองลูกเสือบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ สำหรับปัญหางานธุรการลูกเสือผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า เอกสารไม่ได้จัดทำให้ถูกต้องตามระบบ ระเบียบ เอกสารไม่ได้มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน ควรมีเจ้าหน้าที่ลูกเสือรับผิดชอบกิจการลูกเสือของโรงเรียนเต็มเวลา

สำหรับหน้าที่และการกำกับดูแลงานลูกเสือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้ปฏิบัติจัดให้มีรูปแบบการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือไว้อย่างชัดเจน เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ก่อนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ 1 คาบต่อสัปดาห์ และสาธิตการสอนโดยให้ลูกเสือได้เห็นจากสภาพจริง จัดกิจกรรมลูกเสือกลางแจ้งมากกว่าในห้องเรียน ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นฐานโดยใช้ระบบหมุนเวียนให้ ลูกเสือได้ปฏิบัติตนเองตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ข้อมูลไว้ว่าไม่ได้ปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกันในกลุ่มลูกเสือแต่ละประเภท ประชุมนายหมู่เป็นประจำ จัดกิจกรรมแข่งขันทักษะความสามารถทางลูกเสือ ทดสอบวิชาพิเศษลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ จัดโครงสร้างการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ จัดทำคู่มือสอนกิจกรรมวิชาลูกเสือทุกระดับที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ตรงกับการจัดกิจกรรมเฉพาะเหล่าให้แก่ลูกเสือให้ผู้สนใจเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยงานกิจการลูกเสือ และเชิญวิทยากรจากหน่วยงานอื่นให้ความรู้แก่ลูกเสือ ทดสอบวิชาพิเศษลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ สำหรับปัญหาในหน้าที่และการกำกับดูแลงานลูกเสือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ผู้กำกับลูกเสือที่มีความเชี่ยวชาญงานด้านลูกเสือนั้นมีจำนวนที่น้อย ผู้กำกับลูกเสือไม่เป็นแบบอย่างในการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือใช้ชั่วโมงลูกเสือไปทำกิจกรรมอื่นๆ โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้ผู้บริหารและผู้กำกับลูกเสือเข้าอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และสร้างทัศนคติที่ดี ต่อกิจการลูกเสือ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำและให้

ความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือ เป็นพิเศษ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างในการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ ควรเสริมสร้างศรัทธาในกิจการลูกเสือให้เกิดมีขึ้นแก่ผู้กำกับและลูกเสือ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน การปฏิบัติงานลูกเสือ งานธุรการลูกเสือ หน้าที่และการกำกับดูแลงานลูกเสือ รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียน ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้กำกับลูกเสือในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินกิจกรรมลูกเสือในประเภทของตนเองได้เป็นอย่างดี และได้ปฏิบัติตามขั้นตอนและกระบวนการ วัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2533, หน้า 15 – 16) ได้มุ่งเน้นให้ลูกเสือได้พัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้มีความเจริญก้าวหน้าเพื่อความสุขและความมั่นคงของประเทศไทย โดยมีการวางแผนปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือประจำปี ตั้งแต่ต้นปีการศึกษาร่วมกันระหว่างผู้กำกับกลุ่มลูกเสือและกรรมการกลุ่มลูกเสือของตนเอง

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ผู้กำกับลูกเสือได้ประชุมวางแผนการอยู่ค่ายพักแรมโดย คณะกรรมการลูกเสือ ได้วางแผนการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ได้วางแผนการการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นรายสัปดาห์ ได้วางแผนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและกระบวนการลูกเสือ ซึ่งตรงกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2543, หน้า 37) ที่ได้ให้คำจำกัดความการวางแผนไว้ว่า การวางแผนคือการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจกำหนดแผนงานหรือวิธีการทำงานไว้ล่วงหน้าเพื่อผลสำเร็จตามที่ต้องการ จะเกี่ยวข้องกับการคิดพิจารณาวิเคราะห์ให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันของงานที่ทำอยู่ว่าเป็นอย่างไร แล้วคาดคะเนไปถึงอนาคตว่าผลงานในอนาคตควรเป็นอย่างไร ที่พึงต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ในไว้ได้ ซึ่งก็ไม่ต่างกับแนวคิดของ จุมพล สวัสดิยากร (2525, หน้า 52-53) ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่าเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการบริหารงาน โดยกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการไว้ล่วงหน้าเพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงไป โดยใช้ความรู้ทางวิชาการในการกำหนดสิ่งที่พึงปฏิบัติในอนาคตเพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ กิตติมา ปรีดีติลล (2532, หน้า 23-24) ได้กล่าวว่า การวางแผนเป็นหลักที่สำคัญสำคัญขั้นต้นของกระบวนการบริหาร แผนที่ดีจะช่วยให้การบริหารสำเร็จลุล่วงไป

ด้วยความราบรื่น แผนงานเป็นประจักษ์มิตชช่วยชี้ช่องทางในการดำเนินงาน เมื่อการวางแผนมีความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารอันจะขาดเสียมิได้แล้ว ผู้บริหารจึงควรจะได้จัดทำการวางแผนในการทำงานทุกครั้งควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การวางแผนถูกนำไปใช้กับกิจกรรมทุกชนิด ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529, หน้า 57) ได้กล่าวถึงการวางแผนไว้เช่นเดียวกันว่า การวางแผน คือ กระบวนการเตรียมเรื่องที่จะตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้การดำเนินการที่จะสามารถนำไปปฏิบัติที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้นหากจะกล่าวว่าการวางแผนเป็นภารกิจสำคัญยิ่งของผู้บริหาร ในการปฏิบัติงาน และการวางแผนที่จะช่วยไม่ให้ต้องเสียเวลา เสียแรงงาน และเสียเงินจำนวนมากเพื่อแก้ไขอุปสรรคและปรับปรุงงานให้ดีขึ้น อย่างไรก็ดีไม่ว่าแผนงานนั้นจะดีปานใดก็ตาม หากผู้ใช้แผนไม่ดำเนินตามแผนหรือไม่ให้ความสนใจแก่แผนงานเท่าที่ควรแล้ว แผนนั้นก็ไร้ความหมาย เนื่องจากการวางแผนได้ถูกนำไปใช้กับกิจกรรมทุกชนิด แผนจึงแบ่งออกเป็นหลายประเภทตามลักษณะงานระยะเวลา สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือ จังหวัดลำพูน (มปป, หน้า 92-93) ได้กล่าวถึงการวางแผนในกิจกรรมลูกเสือไว้ว่า กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ต้องมีการวางแผนในการฝึกอบรมลูกเสือ วิธีการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือในโรงเรียนจึงควรจัดทำเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ทำกำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำปี
2. ทำกำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำภาคเรียน
3. ทำกำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำเดือน
4. ทำกำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำสัปดาห์

กำหนดการฝึกอบรมทั่วไปประจำปี คือ การกำหนดการโดยแยกเป็นรายเดือน ทั้ง 12 เดือน แต่ละเดือนให้ระบุว่าจะทำอะไรบ้าง อะไรที่ทำให้การฝึกอบรมต้องลดลงไป เช่น วันเปิด-ปิดภาคเรียน วันสอบ วันสำคัญ กิจกรรมพิเศษที่ต้องการให้มีเป็นครั้งคราว สำหรับการกำหนดการฝึกอบรมประจำภาคเรียนและประจำเดือน ให้กำหนดวัน เดือน ที่จะทำการสอนวิชาอะไรโดยนำเอาเนื้อหาในหลักสูตรลูกเสือ หลักสูตรวิชาพิเศษ และกิจกรรมพิเศษ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ การอยู่ค่ายพักแรม การทัศนศึกษา ทางพิเศษต่างๆ ของลูกเสือ การประชุมมาบรรจุไว้ ส่วนการทำแผนกำหนดการฝึกอบรมประจำสัปดาห์นั้น นำมาจากแผนประจำเดือนซึ่งเป็นแผนที่ต่อเนื่องกัน แต่แผนประจำสัปดาห์มีความสำคัญในเรื่องเวลาเป็นอันมาก เพราะว่าการฝึกอบรมลูกเสือมีเพียงสัปดาห์ละ 1 ครั้งๆ ละ 50-60 นาที ดังนั้นผู้กำกับลูกเสือจะต้องระบุทุกขั้นตอนไว้ว่าจะใช้เวลาขั้นตอนละเท่าไร ตั้งแต่ขั้นตอนในการเปิดประชุมกอง การฝึกอบรมเนื้อหาเพลง เกม ไปจนถึงการปิดประชุมกอง ซึ่งตรงกับ ชูศรี ดันพงศ์ (2544, หน้า 8) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยสิ่งที่สำคัญก็คือสิ่งที่ผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจให้กระจ่างก่อนการจัดการเรียนรู้ก็

คือจุดหมายและหลักการของหลักสูตร การปฏิบัติงานกิจการในโรงเรียนก็เช่นกันจะต้องมีหลายๆ คนช่วยกันจัดวางแผน ดูแลควบคุม ให้งานภายในหน่วยงานดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว เรียบร้อย และรอบคอบ โดยการประหยัดทั้งกำลังคน กำลังงาน กำลังเงิน และทรัพยากรอื่นๆ และได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายทุกประการหน้าที่และการกำกับ ดูแลงานลูกเสือ สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานลูกเสือผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้ให้ข้อมูล ไว้ว่ายังไม่ได้มีการปฏิบัติเท่าที่ควรคือ การวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกันตั้งแต่สำรอง สามัญและ สามัญรุ่นใหญ่ การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกำกับกลุ่มลูกเสือสำรองลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วางแผนการการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นรายสัปดาห์ วาง แผนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและกระบวนการลูกเสือ คล้ายกับการศึกษาของ เอกชัย เรือนคำ (2540, หน้า 56-57) ที่พบว่า ในการวางแผน ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยให้มี คณะกรรมการวางแผนโดยมีจังหวัดเป็นผู้ประสานงานร่วมกัน ด้านการจัดหน่วยงานควรมีการจัด หน่วยงานรับผิดชอบการจัดกิจกรรมลูกเสือร่วมกัน ทั้งในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และระดับ อำเภอ จังหวัด ด้านการจัดบุคลากร ควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมวิชาลูกเสือให้มีความรู้ ทักษะอย่างจริงจัง ด้านการอำนวยความสะดวก ผู้บริหารควรให้ความสนใจการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็น พิเศษ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เอกสารที่จำเป็นอย่างเพียงพอ ด้านการประสานงาน ควรมีการ ประสานงานกับเอกชนและหน่วยงานอื่น ๆ กับกองลูกเสือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกัน ด้านการรายงานควรมีแบบฟอร์มการรายงาน และกำหนดระยะเวลาในการรายงานให้ชัดเจน ควรมี การประชุมประจำปี และด้านสุดท้าย ด้านงบประมาณ ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการ จัด กิจกรรมลูกเสือโดยเฉพาะ และควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุน เช่นเดียวกับ วัชร ศรีคำตัน (2541, หน้า 29-30) พบว่า ได้จัดทำแผนงาน โครงการประจำปี ร่วมกันทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอนและ กรรมการลูกเสือและมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ ครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ยังมีน้อย ปัญหาส่วนใหญ่ พบว่า เกิดจากผู้บริหารไม่ให้ความสนใจในกิจการลูกเสือเท่าที่ควร ขาดการติดตาม นิเทศการเรียน การสอน การพัฒนาบุคลากรทางลูกเสือ

ในส่วนของงานธุรการลูกเสือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่าได้แต่งตั้งผู้ กำกับ และรองผู้กำกับลูกเสือถูกต้อง ส่งเงินบำรุงลูกเสือตามระเบียบอย่างถูกต้อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ลูกเสือโรงเรียนรับผิดชอบงานโดยตรงในโรงเรียนที่พร้อม ได้แต่งตั้งผู้กำกับกลุ่มลูกเสืออย่าง ถูกต้อง แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ข้อมูลไว้ว่าไม่ได้ปฏิบัติคือการจัดทำทะเบียนกอง ลูกเสืออย่างถูกต้องเป็นปัจจุบันยังไม่เป็นปัจจุบัน การรายงานผลการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือให้ สาธารณะชนได้ทราบ จัดทำรายงานการปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียน ได้แต่งตั้ง หัวหน้านายหมู่ลูกเสืออย่างเป็นทางการ การสมัครเข้าเป็นลูกเสือ (ล.ส. 3) ตามระเบียบที่ถูกต้อง

ทางโรงเรียน เช่นเดียวกับ การจัดให้มีใบแต่งตั้ง (ล.ส. 13) ของผู้กำกับรองผู้กำกับทุกคน จัดทำ ทะเบียนกองลูกเสืออย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน จัดทะเบียนตั้งกองลูกเสืออย่างถูกต้อง และการจัดตั้ง กองลูกเสือบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมบูรณ์ ยาวินัง (2542, บทคัดย่อ) พบว่าปัญหาส่วนใหญ่ที่ประสบคือ งานทางด้านเอกสารประจำกองลูกเสือ ขาดแคลน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณ ความไม่ชัดเจนของนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุนการจัด กิจกรรมลูกเสือ

สำหรับงานธุรการลูกเสือเป็นงานที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2533, หน้า 23) ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้การดำเนินการใน การจัดตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษา และการขอแต่งตั้ง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติลูกเสือตามแบบพิมพ์ลูกเสือหรือเรียก โดยทั่วไปว่า แบบ ลส. มี 19 แบบ และเรียกชื่อแบบพิมพ์ลูกเสือหรือแบบ ลส. ต่างๆ เรียงตามลำดับ ลส. 1-19 สำหรับการใช้แบบพิมพ์ลูกเสือหรือ ลส. ต่างๆ นั้น ผู้รับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่ลูกเสือ โรงเรียนจึงควรศึกษาและทำความเข้าใจให้อ่องแท้ เพื่อนำแบบพิมพ์ ลส. ต่างๆ ไปใช้ในการ ปฏิบัติงานของกองลูกเสือของตนให้ถูกต้องและเหมาะสม ดังรายละเอียด ดังนี้

ลส. 1 คำร้องขอจัดตั้งกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ

เป็นใบคำร้องสำหรับการตั้งกลุ่มลูกเสือ หรือกองลูกเสือใหม่ ในกรณีโรงเรียนที่สังกัด อำเภอให้ทำคำร้อง 3 ฉบับ เก็บไว้ที่กองลูกเสือ 1 ฉบับ ที่อำเภอ 1 ฉบับ และที่จังหวัด 1 ฉบับ

ลส. 2 ใบสมัครขอเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ เป็นใบสมัครขอเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เจ้าหน้าที่ลูกเสือทำเช่นเดียวกับ ลส. 1

ลส. 3 ใบสมัครเข้าเป็นลูกเสือ

เป็นใบสมัครสำหรับให้เด็กนักเรียนเขียนเมื่อสมัครเข้าเป็นลูกเสือ ไม่ว่าลูกเสือเหล่าใด

ประเภทใด

ลส. 4 ใบโอนกองลูกเสือ

เป็นใบโอนย้ายสำหรับผู้ที่เป็นลูกเสือมาจากกองอื่น เมื่อจะสมัครเข้าไปอยู่ในกองลูกเสือ ใหม่

ลส. 5 รายงานการลูกเสือประจำปี

เป็นแบบรายงานที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละกองจะต้องส่งรายงานประจำปีและ

ทำรายงานภายในเดือนมีนาคมทุกปี

ลส. 6 ทะเบียนกองลูกเสือสำรอง

เป็นสมุดลงทะเบียนที่ผู้บังคับบัญชาต้องทำทะเบียนลูกเสือสำรอง และเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับลูกเสือสำรอง และกองลูกเสือสำรองที่ปรากฏในสมุดทะเบียน

ลส. 7 ทะเบียนกองลูกเสือสามัญ

เป็นสมุดลงทะเบียนที่ผู้บังคับบัญชาต้องลงทะเบียนชื่อลูกเสือ และรายละเอียดที่ปรากฏในสมุดทะเบียน

ลส. 8 ทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เป็นสมุดทะเบียนที่ผู้บังคับบัญชาต้องลงทะเบียนชื่อลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และรายละเอียดที่ปรากฏในสมุดทะเบียน

ลส. 9 ทะเบียนกองลูกเสือวิสามัญ

เป็นสมุดทะเบียนที่ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการเช่นเดียวกับ ลส.8

ลส. 10 รายงานการเงินลูกเสือ

เป็นแบบรายงานการเงินลูกเสือของหน่วยลูกเสือโรงเรียน และจะต้องตามสังกัดของตน ปีละ 2 ครั้ง ในเดือนสิงหาคม และเดือนมีนาคม

ลส. 11 ใบตั้งกลุ่มลูกเสือ

เป็นใบอนุญาตให้ตั้งกลุ่มลูกเสือได้เป็นหลักฐานที่ผู้รับผิดชอบออกให้แทนการออกคำสั่ง

ลส. 12 ใบตั้งกองลูกเสือ

เป็นใบอนุญาตให้ตั้งกองลูกเสือได้ เป็นหลักฐานเช่นเดียวกับ ลส. 11

ลส. 13 ใบตั้งผู้บังคับบัญชา ผู้ตรวจการ กรรมการลูกเสือ

เป็นใบอนุมัติแต่งตั้งเมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติแต่งตั้งผู้ใดตามที่ขึ้นความจำนงก็ออกใบแต่งตั้งให้เป็นหลักฐาน

ลส. 14 ใบสำคัญคู่เข็มลูกเสือสมนาคุณ

เป็นใบสำคัญสำหรับมอบให้ผู้ที่มีบริจาคตrophicสินบำรุงกิจการลูกเสือ เมื่อเข้าเกณฑ์จะได้รับเข็มสมนาคุณแล้ว คู่กับเข็มสมนาคุณลูกเสืออีก 1 ฉบับ

ลส. 15-18 บัตรประจำตัวลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือวิสามัญ ตามลำดับ

เป็นบัตรประจำตัวของลูกเสือที่แสดงถึงรายละเอียดประจำตัว การทดสอบวิชาพิเศษ กิจกรรมอื่นๆ ของลูกเสือ

ลส. 19 ใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงลูกเสือ

เป็นเอกสารรับเงินของทางราชการ ทุกครั้งที่มีการรับเงินบำรุงลูกเสือประเภทต่างๆ เจ้าหน้าที่ต้องออกไปเสร็จให้ตามระเบียบทุกครั้ง

ดังนั้นเจ้าหน้าที่ลูกเสือของโรงเรียนจึงควรมีแบบพิมพ์ต่างๆ เหล่านี้ไว้เพื่อความสะดวกภายในกองลูกเสือ และทำให้การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนมีประสิทธิภาพแบบพิมพ์ที่กองลูกเสือควรมีไว้ในกองของตนเอง งานธุรการลูกเสือ จึงเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียน เพราะแบบพิมพ์ต่าง ลส. ต่างๆ ที่ต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติได้กำหนดไว้และถือว่าเป็นงานอีกด้านที่มีความสำคัญสนับสนุนให้การปฏิบัติกิจการลูกเสือโรงเรียนได้พัฒนาและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กิตติมา ปริดีดิลก (2532, หน้า 133) ได้กล่าวว่า งานธุรการเป็นงานที่เกี่ยวกับงานเอกสารต่างๆ ที่จำเป็นต้องปฏิบัติ ทั้งที่เป็นงานภายในและงานติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อให้สามารถดำเนินการไปได้โดยดี โดยไม่มีอุปสรรค ทำให้งานคล่องตัว และเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในโรงเรียน

สำหรับหน้าที่และการกำกับดูแลงานลูกเสือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่าได้ปฏิบัติจัดให้มีรูปแบบการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือไว้อย่างชัดเจน เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ก่อนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ 1 คาบต่อสัปดาห์ และสาธิตการสอนโดยให้ลูกเสือได้เห็นจากสภาพจริง จัดกิจกรรมลูกเสือกลางแจ้งมากกว่าในห้องเรียน ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นฐาน โดยใช้ระบบหมุนเวียนให้ ลูกเสือได้ปฏิบัติตนเองตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ วัชร ศรีคำตัน (2541, หน้า 29-30) พบว่า ได้จัดทำแผนงาน โครงการประจำปี ร่วมกันทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอนและกรรมการลูกเสือและมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ข้อมูลไว้ว่าไม่ได้ปฏิบัติ คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกันในกองลูกเสือแต่ละประเภท ยังไม่มีการปฏิบัติที่ชัดเจน การประชุมนายหมู่เป็นประจำ การจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะความสามารถทางลูกเสือทดสอบวิชาพิเศษลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ การจัดโครงสร้างการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ การจัดทำคู่มือสอนกิจกรรมวิชาลูกเสือทุกระดับที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การจัดกิจกรรมเฉพาะเหล่าให้แก่ลูกเสือ การให้ผู้สนใจเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยงานกิจการลูกเสือ เชิญวิทยากรจากหน่วยงานอื่นให้ความรู้แก่ลูกเสือทดสอบวิชาพิเศษลูกเสือยังไม่ได้ปฏิบัติ ซึ่งคล้ายกับผลการศึกษาของ สมฤทธิ์ วุฑฒิปรีชา (2541, บทคัดย่อ) พบว่า ขาดบุคลากรครูที่มีประสบการณ์ ขาดงบประมาณ ครูไม่ชอบแต่งเครื่องแบบ ไม่มีห้องเรียน เช่นเดียวกับ จูไรรัตน์ จงอ่อน (2543, บทคัดย่อ) พบว่า ขาดบุคลากรที่มีความรู้และ

ประสบการณ์ ความชำนาญในพิธีการลูกเสือ ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม ครูไม่เป็นแบบอย่างในการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ

ดังนั้น การดำเนินการจัดการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือ นำหลักการ นโยบายและวัตถุประสงค์ของการลูกเสือไปปรับใช้สู่การปฏิบัติโดยตรงกับลูกเสือ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันดำเนินงานกิจการลูกเสือตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจะส่งผลต่อกิจการลูกเสือได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล บรรลุตามเป้าหมายและอุดมการณ์ของลูกเสือ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพเป็นพลเมืองของชาติ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

1. ควรมีการฝึกอบรมครูที่ยังไม่ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือตามประเภทที่รับผิดชอบ และมีการฝึกทบทวนให้กับครูที่ผ่านการอบรมมาแล้ว เพื่อเป็นการทบทวนความรู้เกี่ยวกับการสอนกิจกรรมลูกเสือเป็นประจำ
2. การวางแผนการปฏิบัติงานควรให้ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือทุกประเภทได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน
3. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการลูกเสือโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียน รับผิดชอบดูแลงานกิจการลูกเสือโรงเรียนโดยเฉพาะ
4. ควรศึกษาโดยใช้ระเบียบวิจัยอื่น เช่น แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ วิธีจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) เพื่อให้ได้นำผลข้อมูลการศึกษามาพัฒนากิจการลูกเสือให้มีประสิทธิภาพ
5. ควรมีการศึกษาในเรื่องกิจการลูกเสือให้ครอบคลุมแต่ละพื้นที่ในศูนย์เครือข่ายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2 ให้ทั่วถึงต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมพลศึกษา.กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี (ลูกเสือสามัญ). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา .
- _____ .กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). คู่มือการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา. เอกสาร
อัดสำเนา
- กรมวิชาการ.กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี (ลูกเสือสามัญ). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____ . (2538). คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 . กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ทวี พันธุ์มีเชาวน์ และคณะ . (2535). คู่มือลูกเสือ – เนตรนารีสำรอง สามัญ
คณะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ . และวิสามัญ.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา .
- กิตติมา ปรีดีติติก . (2532). การบริหาร และการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น .กรุงเทพฯ :
อักษรภาพพัฒนา .
- คณะลูกเสือแห่งชาติ . (2529). พระบรมราโชวาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา 75 ปี ลูกเสือไทย
2454 - 2529 .กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพนิมิตการพิมพ์.
- จุมพล สวัสดิยากร . (2525). หลักการบริหารและมนุษยสัมพันธ์ .กรุงเทพฯ : สุวรรณภูมิ .
- จุไรรัตน์ จงอ่อน . (2543). การบริหารงานกิจการลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชูศรี ต้นพงศ์ . (2544). เรียนรู้เพื่อเป็นครูคุณภาพ .เชียงใหม่ : เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์ .
- ดวงรัตน์ วิริยะนราทิพย์ . (2541). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. (2540). **พจนานุกรมนักเรียนฉบับเฉลิมพระเกียรติ**. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิช.

ธงชัย สันติวงษ์. (2528). **การวางแผน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2543). **หลักการจัดการ**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ธานินทร์ ชินวัฒน์. (2542). **การสนับสนุนทรัพยากรการบริหารในกิจการลูกเสือใน**

โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธวัช โลกา. (2550). **ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้กำกับกองลูกเสือเกี่ยวกับการ**
บริหารงานกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์จำกัด.

นิกร แสนวิไล. (2536). **กิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน**
การประถมศึกษา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บรรเจิด อุดมา. (2538). **พฤติกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ**
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดแพร่
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เปลื้อง ณ นคร. (2516). **พจนานุกรมฉบับทันสมัย เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ปราณวีร์ ชีรภาพธรรมกุล. (2540). **การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู**
ที่มีต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ศึกษาเฉพาะกรณีผู้บริหารและครู
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เพทาย อมาตยกุล. (2521). **75 ปี ลูกเสือไทย. คณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ. กรุงเทพฯ:**
โรงพิมพ์เทพนิมิตการพิมพ์.

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2529). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ยงยุทธ วัชรดุลย์. (2529). **ลูกเสือคือเยาวชนที่มีคุณภาพ 75 ปี ลูกเสือไทย.**

คณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทพนิมิตการพิมพ์.

รุ่ง พูลสวัสดิ์. (ม.ป.ป.). **หลักการบริหารการศึกษาในโรงเรียน**. เชียงใหม่:

เอกสารอัดสำเนา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัชร ตรีคำตัน. (2541). การบริหารงานลูกเสือในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สำนักงาน

การประถมศึกษา อำเภोजันท พะเยา. การค้นคว้าแบบอิสระ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วารุณี สร้อยอินทร์. (2544). การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ

กลุ่มโรงเรียนช้างเผือก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมชัย วุฒิปรีชา. (2533). การสอนวิชาลูกเสือตามแนวหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2533 80 ปี

ลูกเสือไทย. คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ.

_____. (2539). การลูกเสือกับวิถีชีวิตประชาธิปไตยแบบไทย 75 ปี การลูกเสือไทย.

คณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทพนิมิตการพิมพ์.

สมฤทธิ์ วุฒิปรีชา. (2541). การบริหารงานกิจการลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนัก

การศึกษากทมมหานคร. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมบูรณ์ ยาวินัง. (2542). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรองในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบ

อิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุนทร สารสิน . (2540) คู่มือผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือ . กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2521) . การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ

ขั้นความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพฯ :การศาสนา.

_____. (2533). ก ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2533). ข พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ 2528 . กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2534). ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษ

พ.ศ. 2509 . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดลำพูน (ม.ป.ป.) . คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ

สำรองขั้นความรู้ขั้นสูง. เอกสารอัดสำเนา.

สำนักราชเลขาธิการ. (2521). พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.

_____. (2539). พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 . (2540). ระเบียบว่าด้วยศูนย์เครือข่ายพัฒนา

คุณภาพการศึกษาแม่ละดอน.แม่ฮ่องสอน: เอกสารอัดสำเนา

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2521) . พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อนุสรณ์ กุศล. (2538). ความต้องการการนิเทศกิจการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามธรรมชาติของ

ครูผู้สอนหรือผู้กำกับลูกเสือในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษา จังหวัดน่าน. การค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.

อภัย จันทวิมล. (2529). การลูกเสือสำหรับเด็กชาย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

อลงกรณ์ ประสานสุข. (2537). สภาพการบริหารกิจการลูกเสือระดับอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุดม อ่อนนวล. (2538). สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ

ตามธรรมชาติของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา. การค้นคว้าด้วยตนเอง

การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.

เอกชัย เรือนคำ. (2540). การบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน.

การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.